

TEMATISK ÖVERSIKTSPLAN

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen LIS

Antagandehandling

Vy över Alfta samhälle med Voxnan och Kyrktjärn

Fotograf för samtliga foton är Arne Stenberg

Aktuella beslut	Beslut	Datum
Programsamråd	Ks	2009-04-07
Program	Ks	2009-06-11
Omfattning och tidplan	Ks	2009-09-10
Beslut om samråd t.o.m. januari 2010	Ks au	2009-12-17
Beslut om utställning t.o.m. september 2010	Ks	2010-06-08
Antaget	Kf	2010-12-20
Laga kraft		2011-01-13

Innehåll	Sid	Begreppsförklaring			
Innehållsförteckning och begreppsförklaring	2	PBL	Plan- och bygglagen	Översiktsplan	Redovisar kommunens viljeinriktning för mark- och vattenanvändning
Förord	3	MB	Miljöbalken	Detaljplan	Område där markanvändning är detaljreglerad
1. Differentierat strandskydd i Ovanåkers kommun	4-6	MKB	Miljökonsekvensbeskrivning	Landskapsanalys	Planeringsunderlag för att kunna bedöma konsekvenserna av olika ingrepp, företag eller handlingar i landskapet
2. Planeringsunderlag	7-8	LST	Länsstyrelsen	PM-landskapsanalys	Kommentarer till Landskapsanalysen för kommunaktuella planeringsfrågor
3. Utgångspunkter och generella ställningstaganden	9-11	MBN	Miljö- och byggnämnden	UNESCO	Beslutande organ för bl.a. Biosfärområde och Världsarv
4. Konsekvensanalys	12-14	Laga kraft	Tidpunkt när LIS-planen kan börja tillämpas		
5. LIS-områden som utretts i en fördjupad utredning i tidigare projekt	15-28	Lokalisering	Område för bostäder eller verksamheter		
6. LIS-områden som utretts i denna planprocess	29-37	Lokaliseringsläge	Plats för byggnad eller anläggning		
7. Samrådsredogörelse	38-40	Strandskyddsområde	Område inom 100 m från strandlinjen, på land och i vatten		
8. Utlåtande efter utställning	41-42	Vattenområde	I LIS-planen ingående sjöar och strandskyddsområde		
Länsstyrelsens utställningsyttrande	43-48	LIS-område	Område lämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge	Ingående handlingar	Datum
Kommunfullmäktiges beslut om antagande	49-50	Planeringsprocessen	Planering från påbörjande till att planen vunnit laga kraft	Planhandling	2010-12-22
				Inventering av värdefulla naturtyper för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun	2006-2007 med tillägg 2010 Datering 24 nov 2010

FÖRORD

Ovanåkers kommun har under 2009-2010 bedrivit ett planprojekt med syfte att utnyttja de möjligheter som finns i Miljöbalkens lag om strandskydd gällande från 2010-02-01. Det har skett i form av en tematisk översiktsplan för "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen", förkortat LIS. Planens syfte är att öka kommunens attraktionskraft och att utveckla landsbygden.

Kommunen är en vattenrik glesbygdskommun med ambitionen att bli fler invånare. Lokaliseringar i vattennära lägen bidrar till att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen och ge konkurrensfördelar när det gäller verksamheter och boende. Arbets-tillfällen skapas och bidrar till en levande landsbygd, det stärker den lokala servicen och vi blir fler.

Planen redovisar viljeinriktningen för kommunens framtida användning av berörda strandområden. Kommunens bebyggelsestruktur stärks och planen tillgodoser den allemansrättsliga tillgången till strandområden och bevarande av goda livsvillkor för växt- och djurliv. De riksintressen som berörs bedöms inte lida någon påtaglig skada, och de miljömål som motverkas är begränsade och godtagbara. Inga mellankommunala intressen skadas. De sociala och ekonomiska konsekvenserna bedöms bli positiva.

Planen ska fungera som en vägledning för kommunens och andra myndigheters beslut,

liksom instrument för dialog mellan stat och kommun, beträffande de allmänna intressena. Ur fastighetsägarens perspektiv ska den ses som en möjlighet till vidgat markutnyttjande, inte som ett hot om intrång. Det är fastighetsägaren som tar ställning till om den vidgade möjligheten ska utnyttjas eller inte.

I planprocessen har en bred kartläggning gjorts av kommunens vattenområden. Resultatet är att ca 60 km strandavsnitt runt 19 st sjöar bedöms som lämpliga utvecklingsområden. Det innebär att ca 0,5 % av kommunens opåverkade stränder som Miljöbalkens bestämmelser skyddar, ges en utökad möjlighet till etablering i ett strand-nära läge. Generellt har rinnande vattendrag bedömts ha så höga allmänna intressen att de undantagits som LIS-område.

Planen innehåller två olika typer av redovisning. Tolv sjöar är tidigare utredda i ett separat bilagt inventeringsdokument, LIS-områdena för dessa sjöar är redovisade under egen rubrik för varje sjö. Övriga sju sjöar som utretts, har områdesredovisats med rutraster i blå färg för dokumenterade natur/kulturområden. LIS-områden är redovisade med röd linjemarkering. De etableringar som bedöms lämpliga är i huvudsak ytterligare boendemöjligheter, nya turistiska anläggningar och komplettering till befintliga allmännyttiga anläggningar, t.ex. badplatser.

Utställningshandlingen har bearbetats till en antagandehandling och givits den layout som avses att gälla för nästa generations kommun-täckande översiktsplan. En strävan i bearbetningen har varit, att ytterligare tydliggöra planen i delar där synpunkter lämnats in under utställningen.

Som första kommun i Gävleborgs län antog kommunfullmäktige den 20 december 2010, planhandlingen "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen". Förhoppningen är att planen ska vara till god nytta för våra kommuninnevånare, inflyttare och berörda beslutsinstanser.

Ovanåker i december 2010

Hans Jonsson
Kommunstyrelsens ordförande

1. Differentierat strandskydd i Ovanåkers kommun

1.1 Syfte och hur landsbygdsutveckling gynnas i Ovanåkers kommun

Kommunen är en vattenrik glesbygds-kommun med vikande befolkningsunderlag, varje åtgärd som kan stärka kommunen är viktig i vår målsättning, *att bli fler*. Planeringens syfte är att öka kommunens attraktionskraft och utveckla landsbygden. Att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen med vattennära lägen är att aktivt dra nytta av de konkurrensfördelar det innebär för verksamheter och boende. Arbets-tillfällen skapas och bidrar till en levande landsbygd, det stärker den lokala servicen och att vi blir fler. Sammantaget betyder det att, alla tillkommande lokaliseringar i form av verksamheter och bostäder, är ett bidrag till landsbygds-utveckling i Ovanåkers kommun.

Planen är en viljeinriktning för kommunens framtida användning av strandområden. Den ger ett ändamålsenligare strandskydd, än idag och beaktar behovet av utveckling i Ovanåker kommun. Den kommer att förstärka den bebyggelsestruktur som finns i kommunen, samtidigt som den ska ge ett långsiktigt hållbart skydd av strand- och vatten-områdena, där natur- och friluftsvärden inte äventyras.

1.2 Förhållandet till regelsystem, fattade beslut och användning

”Landsbygdsutveckling i strandnära lägen” är ett tematiskt tillägg till gällande översiktsplan (härefter används förkortningen **LIS**). Avsikten är att tillägget ska inarbetas i kommande översiktsplan, planerad till 2014. Den nu genomförda planeringen görs med utgångspunkt från de lagar som från 1 juli 2009 och 1 februari 2010 reglerar uppförande av byggnader och anläggningar i strandnära lägen. De dokument som utgjort planerings-underlag redovisas under punkt 2 längre fram i handlingen. Arbetet har skett med planeringsgrund i det planprogram, omfattning och tidplan som kommunstyrelsen beslutat om.

Planen fungerar som vägledning för kommunens och andra myndigheters beslut, liksom instrument för dialog mellan stat och kommun, beträffande de allmänna intressena. Ur fastighetsägarens perspektiv ska planen ses som en möjlighet till ett vidgat mark-utnyttjande, inte som ett hot om intrång. Det är fastighetsägaren som får ta ställning till om den vidgade möjligheten ska utnyttjas eller inte.

1.3 Kommunens urval av vattenområden

I planprocessen har en bred kartläggning av kommunens vattenområden gjorts (strand och vatten inom 100 m från strandlinjen). För att begränsa projektet, i huvudsak med hänsyn till att planprocessen inte ska ta för lång tid, har följande vatten valts ut: Mållången, Bornasen, Skalen, Lössnan, Grängen, Viksjön, Norrsjön, Lång-Rösten, Lill-Rösten, Galvsjön, Östra Nyasen, Norra och Södra Våsen, Råken, Loftssjön, Fullen, Enstabosjön, Grannäsen, Vägnan, Mörtsjön, Stor-Öjungen och Kyrktjärn.

Undantagna vattenområden

En grundprincip i hela processen har varit att undanta, - rinnande vattendrag, - sjöar utan bebyggelse kring, - områden med kända höga allmänna intressen, - dålig tillgänglighet.

Vision attraktivt Ovanåker

”Ovanåkers kommun ska vara attraktiv för boende och företagande. Kommunen ska präglas av förnyelse, kultur och tradition. Människor ska ha arbete samt känna social och ekonomisk trygghet.”

Ledord: Vi vill bli fler!

Valda vattenområden

Urvalskriterier har i nästa steg varit att områdena översiktligt, inte ansetts innebära någon betydande skada på allmänna intressen, vara lämpliga lokaliseringsområden för verksamheter och boende, samt ha en geografisk spridning i kommunen. Utfallet blev att de 14 st vattenområden som ingått i ett tidigare genomfört naturvårdsprojekt *"Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun" 2006-2007*, bedömdes uppfylla kriterierna för att utredas vidare.

Inventeringen redovisar bl.a. strandtyper med höga och mycket höga naturvärden som är långsiktigt värdefulla. Efter detta urval bedömdes ytterligare 9 st vattenområden uppfylla kriterierna och beslutades ingå i planprocessen. Dessa har därefter utretts genom GIS-analys av ca. 50 st kartskikt, vilka finns dokumenterade i tillgängliga databaser som redovisas i kap 6, översiktliga besiktningar har därefter gjorts. Urvals-processen grundar sej på att berörda tjänstemän har mångårig erfarenhet och kunskaper om förhållandena längs de flesta av kommunens vattenområden.

Under utredningen bortvalda

Under utredningen har sammanlagt 4 st vattenområden fallit bort, anledningen är att de p.g.a. höga natur- och friluftintressen, ansetts olämpliga som LIS-områden. Dessa är: *Bornasen, Östra Nyasen, Ålmessjön och Ullungen*.

Ev framtida LIS-områden

Sammantaget omfattas 19 st vattenområden av planförslaget, men det finns flera som skulle kunna vara lämpliga LIS-områden, några sådana har av tidigare redovisade skäl, inte tagits med i denna planprocess, men kan bli aktuella i framtida planprocess.

1:4 Ytterligare prövningar utöver redovisning av LIS-områden

De områden som redovisats som LIS-områden är i planen översiktligt bedömda. Varje lokalisering som behandlas med stöd av denna plan kräver, utöver LIS-utpekande, dispens enligt miljöbalken. Ett ställnings-tagande i det enskilda fallet kommer att göras av MBN. Det framkommer vid denna prövning om den enskilda platsen är lämplig eller inte. Det ligger i sakens natur att den specifika platsen då kan visa sig ha så höga allmänna intressen att den är olämplig, trots att den ligger inom LIS-område. De prövnings-underlag som ett beslut om dispens för den specifika platsen kräver, är inte rimlig att ha av ett plandokument på översiktsplanenivå.

1.5 Processen Planeringsorganisation

Tekniska avdelningens planeringsenhet med Arne Stenberg som ansvarig tjänsteman är huvudansvarig för planeringsinsatsen. Därutöver har karttekniker Marit Andersson, miljöinspektör Åsa Törngren och GIS-ingenjör Jens Olsson värdefullt bidragit till planhandlingens tillkomst. Kommunstyrelsen har varit beslutsinstans fram till antagande i kommunfullmäktige.

Beslutsordning

- Kommunstyrelsen beslutade den 11 juni 2009 om program för planeringsinsatsen.
- Kommunstyrelsen beslutade den 10 sept 2009 om tidplan och omfattning av planeringsinsatsen.
- Efter att ett förslag tagits fram, beslutade Ks au i dec 2009 om att förslaget lämnas ut för samråd under 4 veckor. Samrådet med allmänheten skedde i huvudsak genom samrådsremisser, inbjudan till ett allmänt samråds- och informationsmöte, samt att handlingarna finns på kommunens webbsida.
- Efter samrådet bearbetades förslaget och kommunstyrelsen beslutade om utställningstid under 3 månader.
- Efter utställningen har planhandlingen bearbetats till en antagande- och laga kraft handling och givits den layout som avses att gälla för nästa generations kommuntäckande översiktsplan. Den 20 december 2010 beslutade kommunfullmäktige att anta det tematiska tillägget till översiktsplan.

Program

Samråd

Utställning

Antagande

Laga kraft

Tidigt samråd

För att ge möjlighet till tidig insyn och påverkan har tidiga samråd hållits. Under hösten 2009 inbjöds allmänheten till ett allmänt samrådsmöte med medverkande av Reigun Thune-Hedström från Sveriges Kommuner och Landsting. Samrådet behandlade flera aktuella planeringsfrågor som översiktsplan, strandskydd, vindkraft och landsbygdsutveckling i strandnära lägen LIS. Samråd har hållits med LST, där flera berörda tjänstemän deltog, därefter har vid flera tillfällen samråd hållits med av LST utsedd kontaktperson. Under planprocessen har samråd hållits med handläggande tjänstemän på miljö- och byggkontoret och vid upprepade tillfällen har frågan diskuterats i MBN. Vidare har samråd hållits med Woxnadalens Naturskyddsförening och representanter för Alfta- och Ovanåkers Fiskevårdsområden.

Formellt samråd enligt plan- och bygglagen

Ett allmänt samrådsmöte har hållits. Ca 60 personer deltog och synpunkterna var spridda. Många frågor som togs upp var av mera allmän kommunal karaktär utan direkt koppling till planarbetet. I övrigt se samråds-

redogörelsen. 13 st skriftliga samrådsyttranden har inkommit. Fler ställer sig bakom förslaget, några har specifika enstaka synpunkter och några har omfattande yttranden, i första hand MBN och LST, se samrådsredogörelsen i slutet av planhandlingen.

Utställning

Planförslaget har under sommaren 2010 varit utställt i tre månader. Tre st yttranden från LST, MBN och Lantbrukarnas riksförbunds lokalavdelning LRF, har inkommit. MBN:s yttrande har tyngdpunkten på en önskan om ytterligare utredningar och förtydliganden. LRF uttalar en önskan om varsamhet med jordbruksmark. LST:s yttrande ingår i sin helhet i slutet av dokumentet.

1.6 Faktauppgifter om kommunen

Ovanåkers kommuns totala areal är 2028 km², varav 1883 km² är mark och 145 km² vatten.

- längden på strandlinjen för våra sjöar och vattendrag bredare än 10 m är 1718 km.
- därutöver har kommunen 1961 km smala vattendrag vilka är max 6 m breda.

- inom 100 m från strandlinjen är 13 % av strandlinjen påverkad av bebyggelse. Av totala antalet byggnader ligger 26 % inom strandskyddsområde (länet 21%, riket 14%).

- Utifrån SCB:s uppgifter har kommunen 5640 km strandskyddsområde. Föreslagna LIS-områden är sammanlagt drygt 60 km varv ungefär hälften redan är bebyggelsepåverkat.

- En full utbyggnad av föreslagna LIS-områden skulle innebära en ytterligare påverkan på ca 0,5 % av kommunens totala strandskyddsområde. Räknat på vattendrag över 10 meters bredd stiger siffran till ca 2 %.

SCB**(Statistiska centralbyrån)**

Faktauppgifterna är hämtade från SCB:s statistiska meddelanden: "Kust och stränder i Sverige" och "Smala vattendrag". Faktauppgifter på vattendrag mellan 6 och 10 m har inte gått att få fram.

2. Planeringsunderlag

2.1 Planprogram

"Landsbygdsutveckling i strandnära lägen"
Antaget av kommunstyrelsen 2009-06-11

2.2 Miljöbalken och plan- och bygglagen

Med ikraftträdande 2009-07-01 och 2010-02-01.

2.3 Propositionen "Strandskyddet och utveckling av landsbygden" 2008/09:119

Propositionen innehåller generella förändringar i strandskyddet och möjlighet till landsbygdsutveckling. Det senare kräver planeringsinsatser på översiktsplanenivå. Förslaget syftar till att öka det lokala och regionala inflytandet över strandskyddet.

2.4 Handbok 2009:4 "Strandskydd - en vägledning för planering och prövning"

Handbok framtagen av Naturvårdsverket och Boverket. Boken syftar till att underlätta tillämpningen av den nya lagen om strandskydd.

2.5 LST:s samrådsyttrande om planprogram

Vägledning och stöd i planprocessen.

2.6 Kommunens översiktsplan

Redovisar kommunens viljeinriktning för mark och vattenanvändande.

2.7 "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun" 2006-2007.

Inventeringen omfattar 14 st vattenområden vars rekommendationer i planprocessen anpassats till nuvarande lagstiftning och samordnats med LIS-planen. Inventeringen ges i planprocessen en politisk förankring, som ett grundläggande beslutsunderlag vid prövning av lov och dispenser enligt MB och PBL.

2.8 Strategisk plan

"Kommunens vision är ett attraktivt Ovanåker, det övergripande målet är att *Vi vill bli fler!* Fler innevånare, fler företag och fler besökare. För att bli fler ska vi skapa förutsättningar för tillväxt och en attraktiv livsmiljö"

2.9 Ovanåkers kommuns koncernövergripande styrkort 2010-2012

Framgångsfaktorer: "En framgångsrik turism, Attraktiva och bra bostäder, Ett attraktivt företagsklimat". Ledord *Vi vill bli fler!*

2.10 Ramdirektiv vatten

EU har fastställt ett ramdirektiv för vatten. För att uppfylla direktivet har Sverige delats in i 5 vattendistrikt, där Ovanåkers kommun tillhör Bottenhavets vattendistrikt. Varje distrikt har en beslutsfattande vattendelegation som beslutar om åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och förvaltningsplaner.

2.11 RUP, Regionalt utvecklingsprogram 2009-2013

"Naturmiljön i länet är varierande och inbjuder till friluftsliv och turism. Den erbjuder också unika boendemiljöer och utgör grunden för många företag, såväl små som stora."

2.12 Europeiska landskapskonventionen

Syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av europeiska landskap.

2.13 Förstudie "Biosfärområde i Ovanåker"

Förstudien handlar om förutsättningarna att bilda ett Biosfärområde (UNESCO) i Ovanåkers kommun.

2.14 Landskapsanalys

Analysen har en övergripande del med en landskapsindelning. Fördjupningsområdena är landskapsutveckling i strandnära lägen, vindkraft och stora opåverkade områden.

2.15 PM aktuella Planeringsfrågor

Landskapsanalys Ovanåkers kommun. Fördjupad analys av aktuella planeringsfrågor i kommunen.

16 Stabilitetskartering, Räddningsverket.

Översiktlig geoteknisk stabilitetskartering längs Voxnan.

2.16 Vindkraftplan

Ett förslag till kommunal vindkraftplan, samrådsskede.

2.17 Fiskeplan

Utveckling av fritidsfisket i Ovanåkers kommun 1994. Beskrivning av fiskevattnen och förslag till åtgärder.

Ett exempel på "fri passage" längs Stor-Öjungen

3. Utgångspunkter och generella ställningstaganden

3.1 Vad säger översiktsplan ÖP-2000

Under rubriken "Bostäder, fritidshus och annat byggande" finns Mål och handlingsvägar. Under rubriken "Bostäder, fritidshus och annat byggande" finns Mål och handlingsvägar beskrivna. Där anges att "en restriktiv hållning ska råda vid vattenområden av stort intresse för naturvård, kulturvård eller friluftsliv eller i omedelbar närhet av en tätort. Strandområden kring rinnande vatten, obebbyggda öar, uddar och näs, områden kring etablerade kanotleder, samt där stort fiskeintresse finns ska också bevaras." Planen är utformad i den andan och någon ändrad viljeinriktning i nästa generations ÖP förväntas inte.

3.2 Förtydligande i sambandet mellan ÖP-2000, LIS-planen och MB Särskilda skäl

"Om prövningen gäller en dispens för att Ett förtydligande är att MB från 2010-02-01 7 kap § 18d och handbok 2009:4 gäller före skrivningen i ÖP-2000 när det gäller särskilda skäl för bostadshus inom LIS-område.

"Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus."
Lag (2009:532)

Fri passage

Ett grundläggande krav i MB 7 kap 18 f § är att:
"En dispens från strandskyddet ska inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detta gäller inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnadernas eller anläggningarnas funktion."
Lag (2009:532).

3.3 Voxnan

Kommunens pulsåder Voxnan är största rinnande vattendraget och generellt sett av stort allmänt intresse. Dess strandområden ska långsiktigt vara allmänt tillgängliga för rörligt friluftsliv och en skyddad zon för växt- och djurliv. Älven omfattas inte av något LIS-område, förutom 3 st sjöar som den rinner igenom.

"Röbron" över Voxnan, ingår i Natura-2000

3.4 Övriga rinnande vattendrag

Kommunen har utöver Voxnan många mil rinnande vattendrag, allt i från små bäckar till vattendrag som Hässjaån, Gryckån, Loån, Älman, Sälman, Rossån, Andån, Häsboån och Flaxnan. Den övervägande delen i mil räknat är mindre bäckar, men för samtliga vatten råder strandskydd. Närområdet till de mindre vattendragens in- och utlopp i de vattenområden som utgör LIS-områden har inte kunnat undantas i kartredovisningen p.g.a. kartskalan. Dessa områden ingår inte som LIS-områden. Det betyder att rinnande vattendrag generellt är undantagna från LIS-område.

3.5 Natura-2000 och naturreservat

Kommunen har vatten/strandområden som omfattas av Natura-2000, behandling sker i kap 5, Konsekvensanalys. Inga naturreservat berörs. LST prövar dispenser inom ett område som skyddas enligt andra bestämmelser i 7 kap miljöbalken och skyddet har beslutats av någon annan än kommunen.

3.6 Riksintressen

Fyra riksintressen utöver Natura-2000 berörs. Behandlas i kap 5 Konsekvensanalys.

3.7 Klimat- och sårbarhetsutredningen samt plan- och bygglagen PBL Slutsatserna i SOU 2007:60

”Sverige inför klimatförändringarna - hot och möjligheter” och Rapport 2008:9 ”Gävleborg län inför klimatförändringarna” är tydliga. Ovanåkers kommun förutspås komma att utsättas för översvämningar orsakade av kraftig nederbörd där ras, skred och erosion blir en konsekvens.

Som en följd av utredningen ställs från år 2008 ökade krav i PBL på kommunernas hantering av dessa frågor. MBN prövar lämpligheten av den specifika platsen i lokaliseringsskedet.

3.8 SMHI:s översiktliga kartering av översvämningrisker längs Voxnan

Översvämningen 1985 gäller som 100-årsflöde men ”värsta tänkbara” medför högre nivåer. Med hänsyn till Klimat- och sårbarhetsutredningen slutsatser tas scenariot med ”värsta tänkbara” på största allvar. Berörda områden som redovisats som LIS-områden är därför särskilt analyserade ur risksynpunkt. MBN prövar lämpligheten av den specifika platsen i lokaliseringsskedet.

3.9 Övriga vatten med damm eller regleringspåverkan

Berörda vatten är Stor-Öjungen, Lång-Rösten, Lill-Rösten, Galvsjön, Mållången, Lösnan och Grängen. Inget av dessa vatten bedöms riskera omfattande översvämningar. Detta på grund av att vatten rinner över fördämningen innan någon betydande skada uppstår. MBN prövar lämpligheten för den specifika platsen i lokaliseringsskedet.

3.10 Förorenade områden

En inventering av förorenade områden med riskklassning finns. Vid Fullen och Mörtsjön har hänsyn tagits till fd. tjärfabriker vid avgränsningen av LIS-område. Följande objekt utreds vid en ev lokaliseringsprövning. 2 st sågverk i norra delen av Mållången. I Viksjöfors finns en Träindustri samt en fd. tjärfabrik. Övriga objekt i riskklass 3-4 anses inte berörda.

3.11 Fiske

Inga fiskevatten där allmänintresset fiske riskerar att lida betydande skada ingår i LIS-område. För Loftsjön medges endast begränsad ytterligare lokalisering av bostäder. Påverkan har under planprocessen analyserats i samråd med representanter för fiskevårdsområden med sjöar som innehåller längre berörda strandsträckor samt fiskeplanen.

3.12 ”Bevarandeprogram för odlingslandskapet ” Rapport 1996:8

Programmet utgör en samlad redovisning av natur- och kulturmiljövårdens bevarandebestånd. Odlingslandskapet är efter programmets tillkomst utsatt för en stor omvandling, i huvudsak beroende på minskad djurhållning (50 % minskning av mjölkbesättningar på 10 år). Följden är att det bevarandevärda odlingslandskapet håller på att växa igen. Programmet omfattar en stor andel av det odlingslandskap som var öppet vid programmets tillkomst. Bedömningen är, att hotet om igenväxning är större än att mark tas i anspråk för andra ändamål än jordbruksdrift.

Mot denna bakgrund bedöms, att ett begränsat ianspråktagande av mark som omfattas av programmet, i förhållande till detta hot, inte medföra någon betydande skada på odlingslandskapet. Av den anledningen har inte programmet bedöms som relevant och är inte kartredovisat som natur/kulturområden för de 7 st sjöarna. Ett mera relevant beslutsunderlag är den senare tillkomna och aktuella ”Ängs- och betesmarksinventeringen” för vilken full hänsyn har tagits vid redovisning av LIS-områden och även redovisas som natur/kultur i kartredovisningen.

3.13 Inventeringsdokumentets olika strandtyper

Den fördjupade inventeringen redovisar strandtyper med höga och mycket höga (grön- och blåmarkerade områden) naturvärden som är långsiktigt värdefulla. Dessa områden ingår inte som LIS-områden, förutom sjön Skalen där särskilda förhållanden råder, se LIS-texten för Skalen.

3.14 Utveckling av LIS-områdena Bostäder

Även om syftet med lagen inte har sin tyngdpunkt i bostäder är en bedömd, förväntad utveckling att bebyggelse för bostadsändamål, både permanent och för fritidsändamål, kommer att bli dominerande. Planen ger möjlighet till att förstärka den bebyggelsestruktur för bostäder som finns i kommunen, mindre bebyggelsegrupper blandat med spridda bostadshus. Nya större bebyggelsegrupper är inte vanligt förekommande och blir det aktuellt sker fördjupad lämplighetsprövning i en detaljplanprocess.

Samtliga LIS-områden bedöms i huvudsak som lämpliga för den bebyggelsestruktur som redovisas ovan. Undantag redovisas för när-område till befintliga anläggningar för det rörliga friluftslivet som badplatser, vindskydd mm.

För bostäder finns en särskild bestämmelse om att de ska ligga i anslutning till ett befintligt bostadshus. Med hänsyn till skrivningen i handboken

”Strandskydd – en vägledning för planering och prövning 2009:4 ”

Utan en sådan särskild bestämmelse för enstaka bostadshus, finns risk att ny bebyggelse utvecklas på ett ostrukturerat sätt med stora avstånd och att det i vissa fall långsiktigt inte skulle finnas kvar några stora orörda strandskyddsområden.” För att inte tillämpningen av bestämmelsen ska strida mot syftet med lagen, bedöms att det då måste gälla den bebyggelse som finns när planen vinner laga kraft. De nya lokaliseringar som tillkommer efter lagens ikraftträdande, kan enkelt följas upp i miljö- och byggkontorets ärendehanteringssystem.

Hur långt avståndet kan anses vara för att ligga ”i anslutning till ett redan befintligt bostadshus” är en bedömningsfråga som får bedömas från fall till fall. Handbokens skrivning är:

”Endast i undantagsfall, huvudsakligen i gles bebyggda delar av landet eller vid gårdsmiljöer, kan ett hus anses ligga i anslutning till ett befintligt bostadshus om avståndet är mer än två hundra meter. I större delen av södra Sverige bör avståndet i allmänhet vara klart mindre än så för att bestämmelsen ska vara tillämplig”.

Verksamheter

När det gäller verksamheter är det vanskligt att peka ut specifika platser, det beror på karaktären av verksamheten. En grundförutsättning är, att det ska finnas en fördel av en strandnära placering. Vad som bedöms mest lämpligt är verksamheter för turistiska ändamål, typ camping, fiske, kanoting, båtuthyrning och cafe m.m. Lämpliga vattenområden är Mållången, Lössnan, Kyrktjärn, Loftssjön, Räken, Galvsjön och Lång-Rösten. En annan näring, som kan bli aktuell, är tillväxtkassar för lokalt bestånd av ädelfisk, t.ex. den genuina, storvuxna laxöringen i Galvsjön. Längs Viksjöns strand finns ett detaljplanelagt område för industri som ingår i LIS-området. Det finns badplatser vid några av de uppräknade sjöarna, där närområdet är olämpligt för bostäder, men kan vara lämpligt för flera av ovan nämnda verksamheter.

DINA-arena, exempel på landsbygdsutveckling i Ovanåkers kommun

4. Konsekvensanalys

Planen är avgränsad till att omfatta möjlighet till landsbygdsutveckling i strandnära lägen eller i dess omedelbara närhet. Konsekvensbeskrivningen är avgränsad till att behandla väsentliga direkta och indirekta konsekvenser.

4.1 Gällande översiktsplan ÖP-2000

Planen "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen" bedöms förenlig med den översiktliga planeringen. Sammantaget bedöms att redovisade LIS-områden är av så begränsad omfattning, att de inte riskerar att inkräkta på kommunens attraktivitet. Tillgången på "vildmark" eller en allmän möjlighet till ostörd vistelse i skog, mark och längs stränder är god och påverkas endast i marginell omfattning.

4.2 Mellankommunala intressen

De vattensystem som innehåller Lång-Rösten - Lill-Rösten - Galvsjön ansluter till Galvån i öster. Ån är belägen i Bollnäs kommun och förklarad som naturreservat. De ytterligare lokaliseringar som planen ger möjlighet till bedöms inte medföra någon betydande skada på reservatsskyddet.

4.3 Berörda riksintressen

Riksintresse vatten, Voxnan uppströms Vallhaga, gäller för Stor-Öjungen, inga LIS-åtgärder strider mot riksintresset. K 559 Fäbodskogen, omfattar Våsbo fäbodan vid norra delen av sjön Norra Våsen, sjön ligger väl avskild från riksintresset och kulturreservatet Våsbo fäbodan. Norsbo fäbodan vid

sjön Fullen, inget LIS-område finns redovisat i närheten av fäboden.

K 501 Kulturmiljö, gäller för byn Älvkarhed vid sjön Grängen, LIS-området ligger nordöst om riksintresset. K 503 kulturmiljö Alfta kyrkby och samhälle, gäller för Kyrktjärns norra strand, LIS-området omfattar den östra delen och sjön. Natura-2000, habitat- och fågeldirektivet, omfattar delar av sjön Grännäsens södra sida, sydvästra delen av sjön Vägnan omfattas av fågeldirektivet, området kring Andåns utlopp i Lill-Rösten omfattas av habitatdirektivet. Inga LIS-områden finns inom något av Natura-2000 områdena.

Riksintresse naturvård N54, Galvån med biflöden, gäller för Lång-Rösten - Lill-Rösten - Galvsjön. För området i sin helhet är huvudsyftet att bibehålla en hög vattenkvalité så att livsbetingelserna för fisk och andra vattenlevande djur och växter inte försämras. Alla lokaliseringar i eller i närheten av riksintressena, ska särskilt prövas mot riksintressets syften, särskilt gäller det påverkan på vattenkvalitén.

Sammantaget bedöms, att den begränsade påverkan på områdena för Natura-2000 och riksintressen som planen ger utrymme för, inte medför någon sådan påtaglig skada på natur- och kulturmiljö att det riskerar strida mot MB 3:6.

4.4 Regionala miljömål

Sveriges riksdag har lagt fast 16 miljömål för att nå ett långsiktigt, hållbart Sverige. Gävleborgs län har regionaliserat de nationella målen, samt mål som har bedömts som särskilt viktiga för länet.

Följande regionala miljömål kommenteras:

Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och Bara naturlig försurning, målen 1.1, 2.2 och 3.2.

En kortsiktigt begränsad ökad drivmedelsförbrukningen och utsläpp av kväveoxider kan förväntas eftersom exploateringar i huvudsak kommer att lokaliseras till icke kollektivtrafikanslutna områden. Planen motverkar målet på kort sikt, på längre sikt förväntas fossila bränslen fasas ut.

Levande sjöar och vattendrag, mål 8.7.

Planen bedöms inte motverka målet för den resurs ett bevarande av värdefulla natur- och kulturmiljöer vid sjöar och vattendrag innebär.

Myllrande våtmarker, mål 11.1. Inga dokumenterade våtmarker ingår i planen. Mål 11.2. Ett av kriterierna för LIS-områden har varit god tillgänglighet när det gäller vägsystem, vidare trycks på vikten av samnyttjande av befintliga vägar. Planen motverkar inte målet.

Ett rikt odlingslandskap, mål 13.1 och 13.2 Levande jordbruk, Ångs- och betesmarker. Planen bedöms inte motverka målet för ett levande jordbruk, någon värdefull mark från "Ångs- och betesmarks-inventeringen" ingår inte i planen.

God bebyggd miljö, mål 15.6 och 15.7. Energianvändning och God inomhusmiljö. Tillkommande byggnader förväntas ha låg energiförbrukning och radonhalter understigande gällande gränsvärden. Planen motverkar inte målet.

Ett rikt växt och djurliv, mål 16.1, 16.2 och 16.3. Någon fördjupad inventering för LIS-områdena när det gäller regionalt viktiga arter enligt Artlistan i "Åtgärdsprogrammet för hotad arter" har inte utförts. Däremot har hänsyn tagits till de områden som omfattas av Rapport 1997:12 "Värdefull natur i Gävleborg" samt de GIS-skikt med värdefull natur som redovisats som underlag för respektive grupp av vattenområden.

Generellt gäller, att det slutliga ställningstagandet gällande förutsättningarna för växt- och djurliv sker i samband med MBN prövning av den specifika platsen i samband med dispensprövning. Eftersom dispens inte ska beviljas om åtgärden riskerar skada växt- och djurliv, bedöms att beviljade åtgärder inte motverkar något av de tillämpliga miljömålen. Ett viktigt ställningstagande för att inte riskera negativ utveckling på målen har varit att generellt undanta rinnande vatten som LIS-område.

4.5 Lokala miljömål

Inget av kommunalt antagna mål bedöms beröras.

4.6 Miljökvalitetsnormer

Gällande miljökvalitetsnormer får inte överskridas. Kvalitetsnormerna för luft bedöms inte riskera att överskridas. För vatten finns normer för utvalda fisk- och musselvatten, inget av dessa vatten ligger i Ovanåkers kommun.

Den 15 dec 2009 beslutades om miljö-kvalitetsnormer för yt- och grundvatten i Bottenhavets vattendistrikt. Normen är satt till "god ekologisk status" för samtliga sjöar som ingår i plan-handlingen förutom Grängen som utpekats som ett s.k. kraftigt modifierat vatten och därför har normen "god ekologisk potential".

Kraven på när normerna för berörda sjöar ska vara uppfylla sträcker sig mellan år 2015–2021. Normerna innebär även att vattnets ekologiska och kemiska status inte får försämrats under tiden fram till den tidpunkt de ska vara uppfyllda. Vid nya lokaliseringar prövar MBN lokaliseringen mot gällande miljökvalitetsnormer. I första hand gäller det att bevaka att ev. avloppsanläggningar inte innebär en försämring av sjöarnas ekologiska och kemiska status. När det gäller normerna i stort, bedöms att plankonsekvenserna inte medför risk att beslutade gränsvärden överskrids.

4.7 Kommunalekonomiska konsekvenser

Planens konsekvenser bedöms bli ett spritt småskaligt bostadsbyggande och enstaka, i första hand turistiska anläggningar, oftast i anslutning till befintliga vägsystem. Några omfattande kommunala kostnader i infrastruktur förväntas inte. Kostnader för kommunal service i form av skolskjuts mm. kan uppstå. Större etableringar kan komma att kräva detaljplaneläggning. Boenden och arbetstillfällen skapas och *vi blir fler*. Sammantaget bedöms planen gynna den kommunala ekonomin.

4.8 Sociala konsekvenser

Planen ger möjlighet till nya typer av landsbygdsutveckling, t.ex. kan ett fritidsboende utvecklas till fast boende och företagande i kommunen. Nya innevånare gynnar den sociala strukturen i kommunen, på sikt stärks den kommunala ekonomin av att *vi blir fler* och förutsättningarna att hålla en god social service ökar i hela kommunen.

4.9 Miljökonsekvenser

Rörligt friluftsliv, växt- och djurliv

Områden som utifrån tillgängligt analysunderlag redovisas ha höga eller mycket höga naturvärden, anses även vara av stort intresse för det rörliga friluftslivet. Dessa områden är generellt undantagna som LIS-område, ett undantag från grundregeln gäller för sjön Skalen, där motiven finns särskilt redovisade i. Med hänsyn till att den omedelbara strandzonen normalt inte tas i anspråk, bedöms att några betydande förändringar i livsvillkoren för växt- och

djurliv inte uppstår. Individuell prövning av en specifik plats sker i prövning enligt MB.

Kulturmiljö

Som LIS-område ingår inga områden som omfattas av områdesbestämmelser för sina kulturvärden eller är i övrigt dokumenterat kulturellt värdefull.

Infrastruktur

Nya etableringar innebär miljöbelastningar med infrastruktur i form av vägar. Bebyggelse ska om möjligt, lokaliseras så att samnyttjade av befintligt vägsystem kan ske. Vid urval av LIS-områden har åtkomlighet utan omfattande vägbyggnad varit en tungt vägande faktor.

Vattenkvalité

Vid nya lokaliseringar prövas planerade avloppsanläggningar i samband med ansökan om bygglov. Ett grundläggande krav är att vattenbrunnar inte riskerar att förorenas. Miljökvalitetsnormerna innebär, att sjöarnas ekologiska och kemiska status inte får försämrans under tiden fram till när de ska vara uppfyllda. Långsiktiga lösningar med miljövänliga gemensamhetsanläggningar eftersträvas.

4.10 Samlad konsekvensbedömning

Planen tillgodoser den allemansrättsliga tillgången till strandområden och bevarande av goda livsvillkor för växt- och djurliv. Inga mellankommunala intressen skadas. De riksintressen som berörs bedöms inte lida någon påtaglig skada. De miljömål som motverkas är begränsade och godtagbara. De sociala- och

ekonomiska konsekvenserna bedöms vara positiva. De miljökonsekvenser som kan uppstå är översiktligt analyserade och anses inte i detta planskede vara så betydande att någon MKB behövs. Kommunens bedömning är att föreslagna LIS-områden är lämpade och ger en ur allmän synvinkel god hushållning med mark och vatten.

Sässmanområdet, ett Natura 2000-område, med vy från Voxnans inlopp i sjön Vägnan

5. Vattenområden som genomgått en fördjupad utredning i tidigare projekt.

5.1 Följande vattenområden har ingått i projekt "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun".

Sjöar innehållande LIS-områden: Mållången, Bornasen, Skalen, Lössnan, Grängen, Viksjön, Norrsjön, Lång-Rösten, Lill-Rösten, Galvsjön, Östra Nyasen, Norra och Södra Våsen, Räken och Loftssjön.

Sjöarna Östra Nyasen och Bornasen har ingått i inventeringen men ingår inte som LIS-områden p.g.a. sina höga naturvärden.

5.2 Analysmetod

Inventeringsmaterialets innehåll under rubriken *Riktlinjer för framtiden*, har bearbetats utifrån miljöbalken och plan- och bygglagens lydelse från 2009-07-01. Vattenområdena är vällanalyserade i tidigare projekt. Bo Henriksson, insektskännare, har i planprocessen konsulterats och bidragit med ytterligare fakta om vattenområdena. I denna planprocess har någon ytterligare generell fördjupning inte gjorts, utöver att vattenområdena ur lokaliseringssynpunkt har besökts och översiktligt okulärbesiktigats.

5.3 Områdesredovisning

LIS-områdena har arbetats in under rubriken *Riktlinjer för framtiden* i dokumentet "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun" 2006-2007, tillagt med LIS-områden

2010, datering 24 nov. Inventeringsdokumentet ingår som bilaga till planen och ska inom berörda strandskydds-områden generellt ingå som beslutsunderlag till beslut enligt PBL och MB. Planhandlingen har en sammanfattande områdesbeskrivning, den fullständiga finns att läsa i inventeringsdokumentet.

5.4 Generella undantag från LIS-område

Observera att alla strandsträckor som redovisats med gröna och blå linjer, höga- och mycket höga naturvärden, har

översiktligt bedömts ha så höga naturvärden att de inte är lämpliga att ingå som LIS-områden. Undantaget från regeln är Skalen som behandlas särskilt, se redovisning för Skalen.

Vilka områden som ingår som LIS-område för varje sjö framgår av områdesredovisningen.

Lill-Rösten med vy från sjön Galven

5.5 Teckenförklaring för områden med fördjupad inventering

Strandnära bebyggelse:

Anger var fritidsbebyggelse, permanent-strandlinjen.

Vissa naturvärden:

Anger områden som inte har några särskilda na

Höga naturvärden:

Anger var det finns höga lokala naturvärden inc

Mycket höga naturvärden:

Anger var det finns områden med mycket höga naturvärden t.ex. riksintresse för naturvård, ny

5.6 Mållången

Mållången är kommunens största sjö, den är 1410 ha stor och belägen ca 14 km söder om Edsbyn. Mållångens södra del är nästan helt opåverkat av bebyggelse och har en klar vildmarks-karaktär med orörd skog, stora våt-marker och en obruten strandlinje. Den södra "vildmarksdelen" bevaras oexploaterad, naturvärden och det rörliga friluftslivet prioriteras.

Kulturhistoriska lämningar finns inom LIS-området i norra delen av sjön.

LIS-område

LIS-område är norra delen av sjöns vattenområden, från markeringarna vid Rånnaviken på västra sidan till Skräddrabo på sjöns östra sida. Undantaget från LIS är grön- och blåmarkerade områden samt yttre delen av Stubbnäset.

LIS-området är lämpligt för bostäder och verksamheter, främst friluftsliv/turism.

Närområdet till etablerad badplats är lämpligt endast för anläggning som betjänar friluftsliv/turism.

5.7 Skalen

Skalen är 128 ha stor och belägen väster om Söderomsjön, ca 15 km söder om Edsbyn. Runt Skalen finns endast ett jordbruk och ett fåtal fritidshus. Den är en av Ovanåkers kommuns minst exploaterade sjöar och är därför mycket intressant för såväl naturvården som det rörliga friluftslivet.

LIS-område

På östra sidan av sjön finns ett naturvårdsinriktat jordbruk med viss besöks- och utbildningsverksamhet. En utveckling av verksamheten tillåts om det sker så att de höga naturvärdena skyddas.

5.8 Lössnan

Lössnan är en 248 ha stor sjö belägen ca 7 km söder om Edsbyn. Den permanenta bebyggelsen som finns runt Lössnan ligger ofta flera hundra meter från sjön och påverkar strandzonerna endast marginellt. Fritidshusbebyggelsen är relativt begränsad vid Lössnan med ca 25 st fritidshus, varav många är byggda mycket nära stranden. Inventeringar finns som visar att den biologiska mångfalden är stor och att det är av stor vikt att den kan behållas för framtiden. Stor betydelse för att bibehålla mångfalden är jordbruks-drift med betande djur ända ner till stranden. En kulturhistorisk lämning finns i nordvästra delen av vattenområdet.

LIS-område

LIS-område är östra delen av sjön samt i anslutning till etablerade bebyggelsegrupper i väster. Grön- och blåmarkerade områden är undantagna.

LIS-området är lämpligt för bostäder och verksamheter, främst friluftsliv/turism. Närområdet till etablerad badplats är endast lämpligt för anläggning som betjänar friluftsliv/ turism.

Lokaliseringar ska vara väl anpassade till den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen och kulturlandskapet. Vattendraget avbördar ett stort avrinningsområde och höga vattennivåer kan förekomma, dessa ska beaktas vid nya lokaliseringar.

5.9 Grängen

Den 289 ha stora Grängen är belägen ca 10 km sydöst om Edsbyn. Sjön omges i huvudsak av jordbruksmark. Byarna Älvkarhed och Grängsbo är framför allt värdefullt för den mycket tilltalande landskapsbilden med de stora vackra hälsingegårdarna och det omväxlande jordbrukslandskapet där åker, skog och vatten möts i en osannolikt skön kombination. Runt Grängen finns i dag ett 15-tal fritidshus. I sjöns sydvästra del finns ett område, "Skinsäckan", planlagt för fritidshus. Kulturhistoriska lämningar finns på flera platser.

LIS-område

LIS-område är rödmarkerat område på den nordöstra sidan av sjön, omedelbart norr om riksintresseområde K 501 Älvkarheds by. Endast bostadshus är lämpligt inom detta LIS-område.

Vattendraget avbördar ett stort avrinningsområde och höga vattennivåer kan förekomma, dessa ska beaktas vid nya lokaliseringar.

Riksintresset kulturmiljö, Älvkarheds by, med sjön Grängen, sjöarna Flügen och Lössnan syns i bakgrunden

5.10 Viksjön

Viksjön är 274 ha stor och belägen mellan Edsbyn och Alfta. Den omges till 60% av jordbruksmark och har en mycket begränsad bebyggelse i det strandnära området. Endast längs den södra sidan vid Viksjöfors finns en mer samlad bebyggelse. Voxnan löper genom sjön som därmed är utsatt för översvämningsrisk. Förekomsten av flacka strandområden med små skogsinslag gör sjön värdefull för fågellivet. Kulturhistoriska lämningar finns på flera platser. Delar av LIS-område omfattas av detaljplan.

LIS-område

LIS-område är södra stranden, mellan järnvägen och sjön, undantaget grön- och blåmarkerade områden.

LIS-området är lämpligt för bostäder men förutsätter ett eventuellt nedläggningsbeslut av järnvägen. Inom det detaljplanelagda området bedöms att verksamheter kan lokaliseras även under nuvarande förhållanden.

Nya lokaliseringar ska översvämnings-skyddas enligt SMHI:s alternativ "högsta tänkbara" från 1998 eller motsvarande för senare ersättare.

5.11 Norrsjön

Norrsjön ligger ca 1 km nordöst om Alfta centrum. Sjön omges i huvudsak av jordbruksmarker och är måttligt påverkad av bebyggelse. Ett undantag är den del som når Runemo, där bebyggelsen är tätare med en större industri som påverkar framförallt landskapsbilden i sydost. Norrsjöns norra, västra och östra strand-områden har höga natur-värden. Strandängarna betas av nötkreatur och är viktiga att hålla öppna. Kulturhistoriska lämningar finns på flera platser.

LIS-område

LIS-område är sjöns södra sida, på åsbildningen mellan gårdarna Västgårds och Ol-Ols.

LIS-området är lämpligt för bostäder. Befintlig skog bör sparas i största möjliga utsträckning.

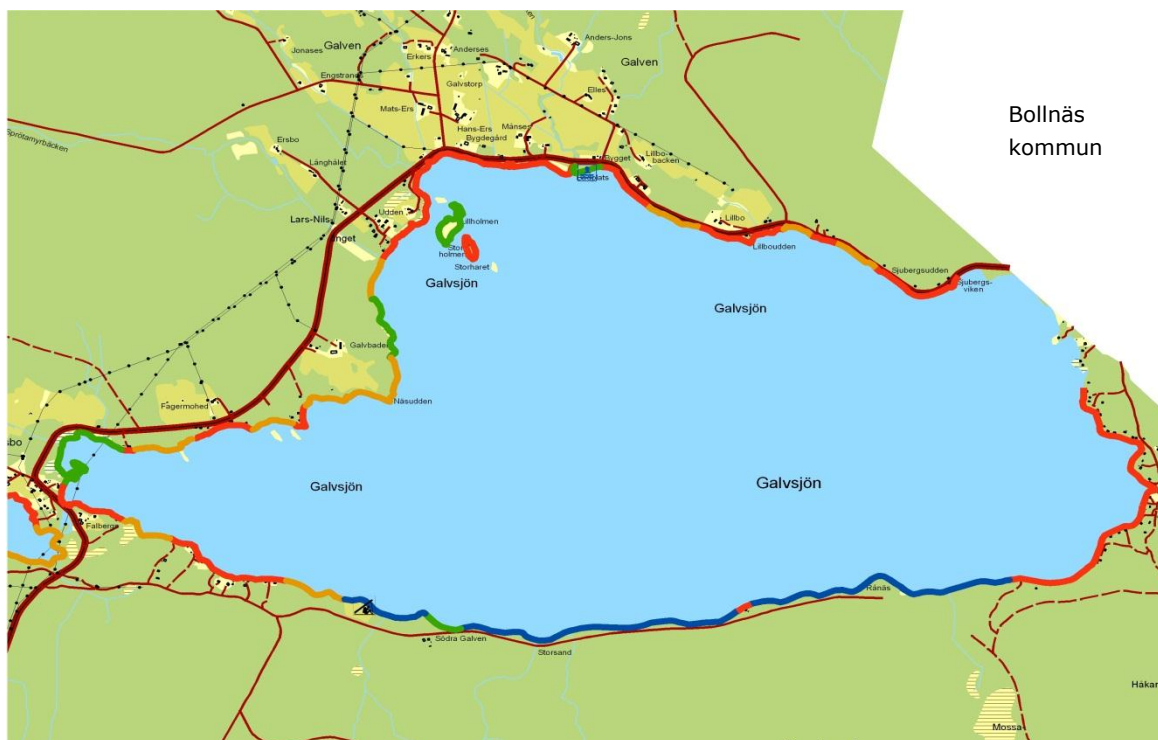
Området ligger längs översvämningsspriddat vatten men på riskfri höjdnivå.

Området mellan gårdarna Västgårds och Ol-Ols

5.12 Galvsjön

Galvsjön är 893 ha stor och Ovanåkers kommuns näst största sjö, den är belägen ca 13 km nordöst om Alfta. Sjöns omgivning domineras av skogs- och jordbruksmarker. Galvsjön tillhör Galvåns tillrinningsområde och är av riksintresse för naturvården. Höga naturvärden finns på Lillholmen och den södra stranden. Sjön är intressant ur fiske-synpunkt, bl.a finns en genuin öringsstam. Flera välanvända badplatser finns runt sjön. Kulturhistoriska lämningar finns på tre platser längs norra stranden.

LIS-område

LIS-område är västra, norra och östra delarna av sjön, undantaget grön- och blåmarkerade områden samt Näsuddan.

LIS-området är lämpligt för bostäder och verksamheter för friluftsliv/turism. Vidare kan tillväxtkassar för det lokala beståndet av den genuina, storgvuxna lax-öringen vara lämplig.

Närområdet till etablerad badplats är endast lämpligt för anläggning som betjänar friluftsliv/ turism.

Varje lokalisering ska särskilt prövas mot syftet i riksintresse naturvård, främst med tanke på exploateringsgrad och vattenkvalité.

Kring Galvens by ska hänsyn tas till den kulturhistoriska bebyggelsen.

5.13 Lill-Rösten

Lill-Rösten är 195 ha stor och belägen ca 15 km norr om Alfta. Den bebyggelse som finns är koncentrerad till den östra delen av sjön. Stora naturvärden finns vid Andån som skyddas som naturreservat. Detta reservat sträcker sig ut i Lill-Rösten på den norra sidan vid Andåns utlopp. Lill-Rösten tillhör Galvåns tillrinningsområde och är av riksintresse för naturvärden. Kulturhistoriska lämningar finns på flera platser runt sjön och dess öar.

LIS-område

LIS-område är södra sidan av sjön, undantaget grönmärkat område.

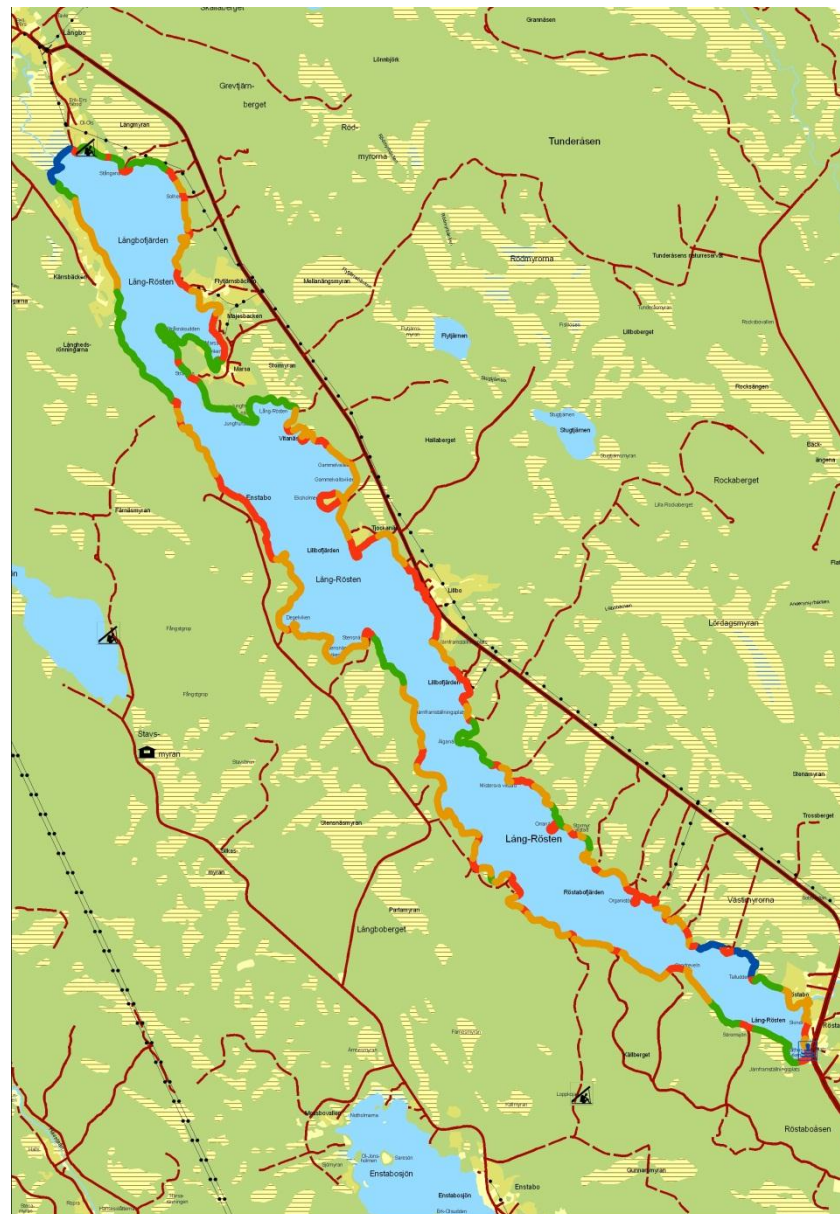
LIS-området är lämpligt för bostäder.

Varje lokalisering ska särskilt prövas mot syftet i riksintresse naturvård, främst med tanke på exploateringsgrad, vattenkvalité och friluftsliv.

5.14 Lång-Rösten

En av Ovanåkers kommuns större sjöar med en storlek på 625 ha. Sjön är belägen ca 15 km norr om Alfta och har en omfattande fritidshusbebyggelse. Förutom byarna runt sjön finns spridd fritidshusbebyggelse, oftast nära sjön. Naturvärdena är nästan helt knutna till olika typer av våtmarksområden förutom en strandsträcka med orörd barrskog vid Älgnäs samt enstaka naturvärdesträd. Kulturhistoriska lämningar finns på många platser runt sjön.

Det rörliga friluftslivet är omfattande och i huvudsak knutet till sjön i form av båttrafik och fiske sommartid samt långfärdsskridsko och pimpel- och angelfiske vintertid. Lång-Rösten tillhör Galvåns tillrinningsområde och är av riksintresse för naturvården.

LIS-område

LIS-område är sjöns östra sida, undantaget grön- och blåmarkerade områden.

LIS-området är lämpligt för bostäder och verksamheter för friluftsliv/turism.

Närområdet till etablerad badplats är endast lämpligt för anläggning som betjänar friluftsliv/ turism.

Generellt bör ytterligare lokaliseringar i största möjliga utsträckning samnyttja befintligt vägsystem.

Varje lokalisering ska särskilt prövas mot syftet i riksintresse naturvård, främst med tanke på exploateringsgrad, vattenkvalité och friluftsliv.

5.16 Råken

Råken är belägen ca 15 km nordväst om Edsbyn och 158 ha stor. Fritidshusbebyggelsen är riklig med ett 30-tal fritidshus. I sjön är fritidsfisket omfattande, såväl sommar som vinter, här fiskas gädda, abborre och öring.

Strandområdena på den nordöstra delen av sjön är bebyggd med ett flertal fritidshus. I övrigt är sjön lågexploaterad med enstaka fritidshus, det finns en välbesökt badplats i sydöstra delen av sjön. De höga naturvärden som finns är koncentrerade till myrområdena i väster och norr. En kulturhistorisk lämning finns sydväst om LIS-områdets sydvästra avslut.

LIS-område

LIS-område är sjöns östra sida längs befintlig huvudväg, i den norra delen längre från sjön än vägen. I sjöns sydöstra hörn, längre från sjön än vägen mot sydväst, fram till det blåmarkerade området.

Närområdet till etablerad badplats är lämpligt för anläggning som betjänar friluftsliv/turism. I övrigt bostäder.

Undantaget från LIS-område är grön- och blåmarkerade områden samt närområdet till Råkaåns utlopp.

LIS-området är lämpligt för bostäder och verksamheter för friluftsliv/turism.

5.17 Loftssjön

Loftssjön är en 163 ha stor klarvattensjö belägen ca 10 km nordväst om Edsbyn. Den har spridd bebyggelse med fritidshus runt hela sjön. Längs den norra delen och på öarna finns höga naturvärden. Sjön har stor betydelse för det rörliga friluftslivet i form av fiske. Inplantering sker och tillgängligheten är god genom ett väl utbyggt vägsystem. Båtuthyrning och vindskydd finns i södra delen av sjön.

LIS-område

LIS-område är sjöns östra sida längs den nordöstra huvudvägen och dess stickvägar mot sjön.

Fritidsfisket är prioriterat men ytterligare lokaliseringar kan i begränsad omfattning ske. Detta i form av bostäder men även anläggningar som betjänar fiske/turism.

6. Vattenområden innehållande LIS-områden som utretts i denna planprocess.

6.1 Sjöar:

Fullen, Enstabosjön, Grannäsen, Vägnan, Mörtsjön, Stor-Öjungen och Kyrktjärn.

6.2 Analyismetod

Analysering av vattenområdena är gjorda utifrån innehållet i följande kartmaterial: Fastighetskarta skala 1:10000, karta ÖP-2000, GSD-digitalt ortofoto med upplösning 1 pixel motsvarande 1x1 meter på marken, flygfoton längs Voxnan, fototillfälle september 1985, flygfotografering hösten 2009, flygfoto Google Earth. Bo Henriksson, insektskännare, har konsulterats och bidragit med fakta om vattenområdena. Vattenområdena har besökts och har ur lokaliseringsynpunkt översiktligt okulärbesiktigats.

6.3 Analyserade GIS-skikt

Fastighetskartan

ÖP-2000, -friluftsliv, -kultur och -naturvård.

Fiskeplan, 1994.

SMHI:s översiktlig kartering av

översvämningsrisker längs Voxnan, 1998.

Räddningsverket, Översiktlig stabiliseringskartering, 2008.

Skogsstyrelsen, -biotopskydd, -naturvärden, -nyckelbiotoper, sumpskogar, naturvårdsavtal.

Friluftsliv, -badplats, handikappanpassad anläggning, -stuga, -vindskydd.

Länsstyrelsen, riksintressena -natura 2000, -vattendrag, -naturvård, -friluftsliv – naturreservat, -pågående naturinventeringar, -

samrådsområden, -våtmarksinventeringar, -naturvårdsprogram, -ängs- och betesmarkinventering, -myrskyddsplan, -bevarandeprogram för odlingslandskapet, -yttre skyddsområde för vattentäkt, -förorenade områden
Riksantikvarieämbetet, - fornlämningsregistret.

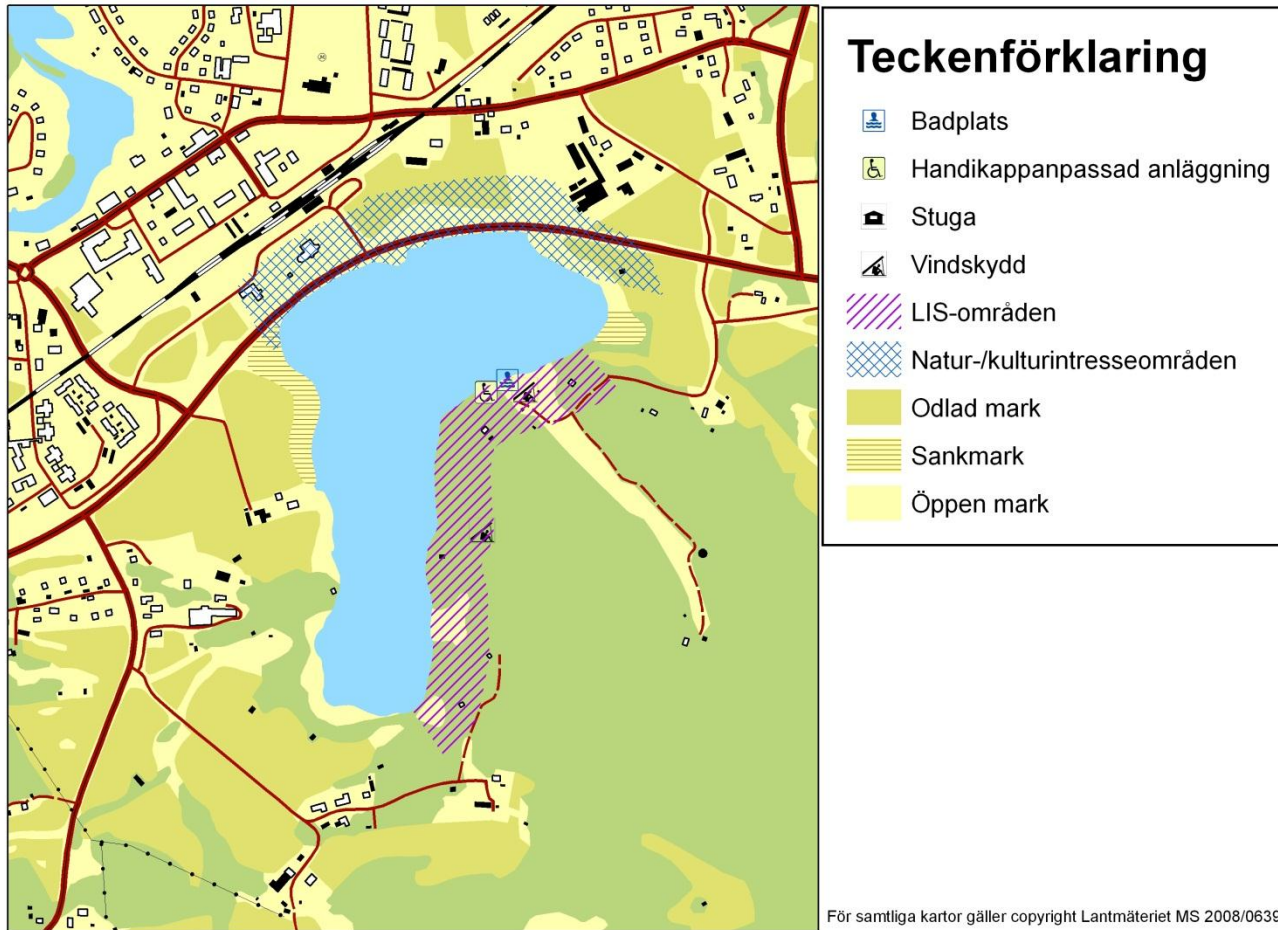
6.4 Övrigt underlagsmaterial, gemensamt för samtliga vattenområden.

Riksintresseområden för vindkraft liksom områden som p.g.a. sina goda vindförhållanden ingår i kommunens samrådsversion till vindkraftplan.

Vattenområden i Alfta med omgivning

6.5 Teckenförklaring

Rödlinjerat område innebär LIS-område. Det betyder att området av kommunen är redovisat som lämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära.

Blåstrerat område innebär att det finns dokumenterade höga natur-/kulturvärden inom området

6.6 Fullen

Sjön är belägen ca 10 km nordväst om Edsbyn och med bra åtkomlighet från befintliga vägar. Bebyggelse, främst fritidshus, finns glest utspritt runt hela sjön. Öster om väg 678 och ca 200 m från sjön finns riksintresset Norsbo fäbod. Sjön har på 1870 talet varit föremål för en sjösänkning på ca 6 meter.

Rörligt friluftsliv

Det rörliga friluftslivet är inte utbrett men en snöskoterled går över sjön.

Dokumenterade naturvärden

På västra sidan av sjön finns värdefull ängs- och betesmark. På Storharet, söder om Norsboviken, har den lokala Naturskyddsföreningen identifierat den mycket sällsynta växten Kung Karls spira.

Kulturhistoriska värden

Norsbo fäbod ligger på östra sidan av sjön, mellan sjön och fäboden finns en kulturhistorisk lämning. Vid sjöns södra utlopp finns en informationstavla som berättar om sjösänkningen.

Förorenad mark

Öster om Råkaåns inlopp har en tjärfabrik funnits. Platsen har riskklass 2 hög/stor risk.

LIS-område

LIS-område är de rödstreckade områdena.

Blåstrerade områden har dokumenterade natur/ kulturvärden.

LIS-området är i första hand lämpligt för bostäder.

Västra sidans öppna odlingslandskap kräver väl genomtänkt utformning och placering.

6.7 Enstabosjön

Sjön är belägen ca 10 km norr om Alfta. Längs sjöns östra sida går en väg, vid sydöstra delen av sjön ligger byn Enstabo. Norr om byn, mellan vägen och sjön, är byggelsen gles. Den västra och södra delen av strandzonen innehåller endast enstaka bostadshus.

Dokumenterade naturvärden

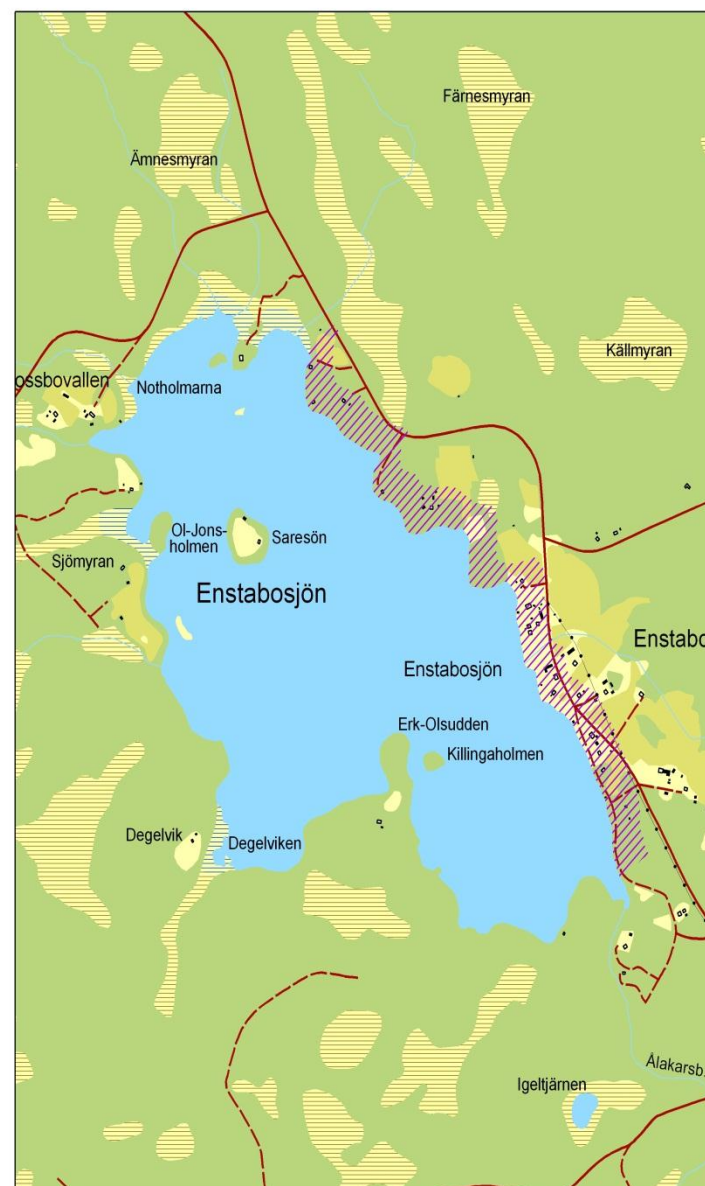
Sumpskog finns öster om vägen i sjöns norra del.

Kulturhistorisk lämning

Inom strandzonen i byn Enstabo finns en kulturhistorisk lämning.

Rörligt friluftsliv

Inget känt förutom normalt friluftsliv.

LIS-område

LIS-området är rödstreckat område.

LIS-området är i första hand lämpligt för bostäder.

Enstabosjön med Enstabo by

6.7 Grannäsen

Grannäsen är belägen ca 20 km söder om Alfta och gränsar mot Bollnäs kommun. På östra sidan finns den väl sammanhållna byn Grannäs, och i nordvästra delen den mera utspridda byn Västra Grannäs, i övrigt är strandzonen nästan obebyggd.

Rörligt friluftsliv

Sjön är behandlad i fiskeplanen.

Dokumenterade naturvärden

Inom den nordvästra strandzonen mellan Västra Grannäs och Södersjön finns höga naturvärden. Natura-2000, riksintresse naturvård, myrskyddsplan, sumpskog och samrådsområde. Byn Grannäs och ca 1 km norrut omfattas av bevarandeprogram för jordbrukslandskapet samt Ängs- och betemarksinventeringen. Strax söder om Västra Grannäs finns en naturvärdefull granskog.

Kulturhistoriska lämningar

Kulturhistoriska lämningar finns på två av öarna liksom en lämning inom strandzonen öster om Anders-Matsudden.

LIS-område

LIS-område är rödstreckade områden i anslutning till bebyggelsegrupperna byarna Grannäs och Västra Grannäs.

Blåstrerade områden har dokumenterade natur/kulturvärden.

LIS-området är i första hand lämpligt för bostäder.

6.9 Vängnan

Vängnan är belägen ca 6 km öster om Edsbyn, älven Voxnan rinner genom sjön. På nordvästra sidan av sjön ligger Vängsbo by med sitt odlingslandskap och kulturellt, värdefulla bebyggelse. Längs sydöstra stranden finns spridd bebyggelse bestående av både permanent- och fritidshus.

Rörligt friluftsliv

En skoterled går längs den nordvästra delen av sjön. Sjön är behandlad i fiskeplanen.

Dokumenterade naturvärden

Området ingår i bevarandeplan för jordbrukslandskapet. Natura-2000 gäller för den västra stranden mellan Voxnans in och utlopp, där finns även sumpskogar. De nordvästra strandområdena omfattas av riksintresse naturvård och naturvårdsprogram, delar av Vängsbo by ingår i ängs- och betesmarksinventeringen.

Kulturmiljö

Den nordvästra stranden mot Vängsbo by är av riksintresse kulturmiljö. Kulturhistoriska lämningar finns på 4 st platser längs nordvästra stranden. Området kring gården Lill-Hans i sjöns sydöstra del, är av intresse för kulturminnesvården.

Översvämningsrisk

Älven Voxnan löper genom sjön, det betyder att sjön tidvis kommer att utsättas för höga vattennivåer. Nya lokaliseringar ska översvämningskyddas enligt SMHI:s alternativ "värsta tänkbara".

LIS-område

LIS-område är rödstreckade områden på sjöns östra sida.

Blåstrerade områden har dokumenterade natur/kulturvärden.

LIS-område är i första hand lämpligt för bostäder.

Sydvästra delen av området, omkring gården Lill-Hans, har kulturvärden som ska beaktas.

Nya lokaliseringar ska översvämningskyddas enligt SMHI:s alternativ "högsta tänkbara", från 1998 eller motsvarande för senare ersättare.

6.10 Mörtsjön

Sjön är belägen ca 12 km norr om Edsbyn och väl åtkomlig längs väg 682. Ett större antal permanent- och fritidshus finns mellan vägen och sjöns sydvästra del. Strandområdet är i övrigt glesbebyggt.

Rörligt friluftsliv

Hässjaån rinner genom sjön och vintertid är sjön en populär angelfiskesjö. Ett vindskydd finns på nordöstra stranden. En skoterled går över sjön.

Dokumenterade naturvärden

Näsudden ingår i bevarandeplan för jordbrukslandskapet. En sumpskog finns inom strandzonen i sjöns sydöstra del. En gammal boplats finns på nordöstra sidan av sjön.

Förorenat område

Ryggesbo gamla tjärfabrik har riskklass 3.

LIS-område

LIS-område är rödstreckade områden.

Blåstrerade områden har dokumenterade natur/kulturvärden

LIS-områdena är i första hand lämpliga för bostäder.

6.11 Stor-Öjungen

Sjön är belägen vid byn Öjung, ca 23 km nordväst om Edsbyn. Öjungs by har ett stråk med i huvudsak fritidshus i sjönära läge. I övrigt är strandzonen obebyggd förutom Öjungsvallen, några fritidshus på sjöns öar och en raststuga för allmänt friluftsliv vid Öjungsåns utlopp.

Rörligt friluftsliv

Tillgängligheten är relativt god med närliggande vägsystem nästan runt om. Sjön är intressant ur fiskesynpunkt, kanske främst genom sitt bestånd av sturvuxen sik. Sikfisket förekommer mest i öppet vatten på senhösten och genom pimpelfiske på nylagda isar. Sjön finns behandlad i fiskeplanen. Över sjön går en snöskoterled.

Dokumenterade naturvärden

Sjön omfattas av Stor-Öjungens naturvårdsprogram. Finnaberg och Öjungsvallen redovisas med odlingsmarker inom strandskyddsområde vilka omfattas av bevarandeprogram. Mindre områden med sumpskogar berör strandzonen i den nordöstra delen av sjön. Fornminnen i form av gamla boplatser finns inom strandzonen vid byn Öjung, vid Källviken och på Jans-Olasön. Ett röse finns på Grannön sydväst om Jans-Olasön. Sjöns öar ingår i naturvårdsprogrammet men är inte kartredovisade som höga natur/kulturvärden. Anledningen är att vissa av öarna är så små att en kartredovisning skulle bli otydlig.

Övrigt

Riksintresset vatten, Voxnan uppströms Vallhaga. (Vattenkraftutbyggnad). Ett vattenskyddsområde finns som omfattar delar av strandzonen i byn Öjung.

LIS-område

LIS-område är rödstreckat område och avser förlängning av befintlig sjönära fritidshusstråk i Öjungs by.

Blåstrerade områden har dokumenterade natur/kulturvärden.

LIS-området omfattas av det naturvårdsprogram som gör att hela sjön redovisas som värdefullt område för natur/kultur. Överlappningen för LIS-sträcka bedöms vara förenlig med naturvårdsprogrammet.

6.12 Kyrktjärn

Sjön är belägen söder om, och i direkt anslutning till tätorten Alfta. Mellan tätorten och omedelbart intill sjön löper riksväg 50. Jordbruksmark finns inom strandskydds-området mot nordöst och nordväst. Mellan jordbruksmarken i väster, öster och söder om sjön finns vass och sankmark.

Detaljplan

Norra delen av sjön omfattas av detaljplan i form av vattenområde och mot nordöst av parkmark (jordbruksmark i praktiken).

Rörligt friluftsliv

Längs huvuddelen av östra stranden ligger ett sjönära allmänt friluftsområde kallat "Nabban". Vid foten av Nabbabergets f.d. skidbacke, numera cykelbana, och i kanten av spårsystemet finns en badplats, öster om badplatsen löper en promenadled som leder fram till samhället. Leden närmast badplatsen och norra delen runt sjön är trälagd med ordningsställda fiskeplatser.

Dokumenterade natur- och kulturvärden

Insektskännare Bo Henriksson har på norra stranden upptäckt flera arter stritar av släktet Chloriona, arten är inte hittad någon annanstans i kommunen. I övrigt inga dokumenterade naturvärden förutom att sjön på flera ställen omges av sankmark. I anslutning till spårsystemet finns en kulturhistorisk lämning i form av en fångstgrop. Norra sjöstranden omfattas av riksintresse kulturmiljö, Alfta kyrkby och samhälle.

LIS-område

LIS-område är rödstreckat område i anslutning till Nabbans fritidsområde.

Blåstrererat område har dokumenterat natur/kulturvärde.

LIS-området är lämpligt endast för verksamhet för rörligt friluftsliv och turism.

7. Samrådsredogörelse efter samråd

7.1 Tidigt samråd internt

Planprocessen har bedrivits med kommunstyrelsen som huvudman, i nära samarbete med MBN och dess tjänstemän. Ett flertal arbetsmöten har hållits och studiebesök i fält har gjorts. Många värdefulla synpunkter har framkommit som arbetats in i planförslaget.

7.2 Tidigt samråd externt

Länsstyrelsen LST

På LST:s begäran, p.g.a. att det är ett helt nytt planeringsområde, har ett flertal samråd hållits under planens framtagande med LST:s samhällsutvecklingsenhet, liksom fortlöpande med särskilt utsedd kontaktperson.

Svenska Naturskyddsföreningen

Möten med föreningen har hållits vid två tillfällen. Syftet med planen har redogjorts och synpunkter har inhämtats. En följd av samråden är att Bo Henriksson, insektskännare, anlåtats som sakkunnig i planprocessen.

7.3 Offentligt möte i samrådsskede, ca 60 st deltagare

De flesta frågor som kom upp är inte planrelaterade.

Planrelaterade frågor:

Hur påverkas den allemansrättsliga tillgången på strandområden i jordbruks-miljö. Högvärdig odlingsmark vid Kyrktjärn bör bibehållas.

Kommentar

Planen påverkar inte generella bestämmelser om allemansrätt längs stränderna. Odlingsmarken vid Kyrktjärn utgår som LIS-område.

7.4 Skriftliga samrådsyttranden Länsstyrelsen (LST)

Yttrandet är omfattande och sammanfattas i de delar som bedöms mest väsentligt och angeläget att redovisa.

LST ser positivt på kommunens arbete och att det är överskådligt uppställt. Efter den formella samrådstidens utgång har ytterligare samråd skett med berörda tjänstemän på LST.

- Efterfrågar en tydligare redovisning av Natura-2000, naturreservat och riksintressen. För odlingslandskapet finns aktuella underlagsmaterial.

Kommentar

Utställningshandlingen har bearbetats med syfte att fördjupa, förtydliga de nationella intressena samt ta in Ängs- och betesmarksinventeringen som GIS-skikt och planeringsunderlag.

- Översvämningsrisken för sjöar med regleringspåverkan är viktigt att belysa.

Kommentar

Skrivningarna om översvämningsrisk har setts över och kompletterats med regleringspåverkade vattenområden.

- Avsnitt som utgör råd och viljeinriktningar om t.ex. fri passage och en- och tvåbostadshus finns frågetecken kring.

Kommentar

Handlingen har omarbetats och begränsats till att redovisa LIS-områdena, den avsedda texten har därför tagits bort.

- Konsekvensanalysen efterfrågar ett resonemang om ståndpunkten för att några riksintressen inte skadas. Ytterligare regionala mål anses berörda. Beslut om miljö kvalitetsnormer för vatten har i dec. 2009 tagits av Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt. Redovisning av förorenad mark efterfrågas. Mera utvecklade ekonomiska och sociala konsekvenser för de enskilda områdena efterfrågas.

Kommentar

Avsnitten gällande konsekvensanalys överlag har bearbetats och nya avsnitt har lagts in, bl.a för vatten och förorenade områden. Synpunkterna från LST anses i stor utsträckning tillgodosedda. När det gäller forn- och kulturlämningar hänvisas till kommentarerna till Läns museets yttrande.

- LST anser att planförslaget brister i inventerings- och analysdelen samt att redovisningen av de 7 st vattenområdena är alltför summarisk för att ligga till grund för ett utpekande av LIS-områden. För de 12 st vattenområdena efterfrågas bedömningsgrunder utöver naturvärden och ställnings-

taganden i övrigt. För vissa vattenområden blir redovisningen oklar när värdefull natur och bebyggelse redovisas växelvis, samtidigt som området i stort redovisas som LIS-område.

Kommentar

Dokumentet har arbetats om. De 12 st vattenområdena har kompletterats med redovisning av kulturhistoriska lämningar och en bedömning av lämpliga lokaliseringar. För övriga 7 st vattenområden har kartmaterialet ändrats för att redovisa LIS-områdena, liksom en redovisning av GIS-skiktens dokumenterade natur- och kulturvärden. Det har gjorts bedömning av lämpliga lokaliseringar även för dessa områden.

Länsmuseet

Planförslaget grundar sej på ett omfattande utredningsmaterial som i första hand utgår från naturperspektiv. LIS-områden finns inom områden som Landskapsanalysen pekar ut om känsliga för stora förändringar. Man anser att mera av utredningsmaterialet ska redovisas i planhandlingen för att kunna vägas in vid någon typ av lokalisering. Fornlämningar som är redovisade med punkter, kan var spridda i ett större område, men kan även var okända, därför bör arkeologisk utredning föregå lokaliseringar.

Kommentar

Att bredda planhandlingen med allt utredningsmaterialet kan av praktiska skäl inte göras. Naturligtvis har materialet ändå vägts in i planhandlingens ställningstaganden och görs i framtida lokaliseringssituationer. Arkeologisk utredning initieras, där det bedöms nödvändigt, men anses inte rimligt att ske urskillningslöst.

Skogsstyrelsen

Förslaget är bra ur flera olika perspektiv. Redovisning av kulturhistoriska lämningar saknas för den del av förslaget innehållande de 12 st vattenområdena.

Kommentar

För varje ny lokalisering prövas platsens specifika värden, där utgör kulturhistoriska värdena och fornlämningar en viktig del. Beskrivningen för de 12 st vattenområdena har kompletterats med kulturhistoriska lämningar.

Miljö- och byggnämnden MBN

Yttrandet är omfattande och sammanfattas i de delar som bedöms mest väsentlig och angeläget att redovisa.

- De vattenområden som ingår i förslaget har två nivåer på utredningsunderlag. Den högre nivån är nödvändig för alla vattenområden för att inte ytterligare särskild utredning ska behöva göras i ett lokaliseringsskede.

Kommentar

Utredningsunderlag i flera nivåer är inget ovanligt eller olämpligt. Att MBN i ett dispensläge vill ha ett högklassigt beslutsunderlag är bra och borgar för ett beslutsfattande förenligt med lagens syften. Det kunskapsglapp som kan finnas mellan befintligt underlag och det som behövs i dispenskedet måste dock till vidare tas fram i dispensprocessen. Kommunen har ambitionen att i framtiden fortsätta med inventeringsprojekt med syfte att öka kunskapsuppbyggnaden för både de 7 st berörda sjöarna samt andra sjöar som kan var aktuella att redovisa som LIS-områden i en framtida planprocess.

- Avsnitt som utgör råd och viljeinriktningar om t.ex. tillämpning av lagstiftningen är olämpliga och vissa delar inte lämpliga i en översiktsplan.

Kommentar

Utställningshandlingen skrivs om så att dokumentet begränsar sej till att redovisa LIS-områdena med hänvisningar till handbok och lagtext.

- Den tidigare gjorda inventeringen av natur och rörligt friluftsliv behöver inte kompletteras och inte heller ha någon politisk förankring.

Kommentar

Inventeringsdokumentet "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun" är inte politiskt förankrad. Dokumentet är i vissa stycken motstridigt i förhållande till plandokumentet och har i dessa delar genomgått en bearbetning. Det är nödvändigt att plandokumentet och bilagor till planen inte är motsägelsefulla, samt att det finns den politiska förankringen liksom beslutsunderlagen Landskapsanalys och dess PM har.

- På återkommande ställen frågas efter förtydliganden.

Kommentar

Utställningshandlingen har haft som mål att göra dokumentet så tydligt som möjligt.

Vänsterpartiet

Planhandlingarna är intressanta och innehållsrika. "Försiktighetsprincipen" bör generellt gälla vid framtida ändring av markanvändning. Värna strandområdena från privatisering.

Kommentar

Planförslagets anda är i enlighet med en "försiktighetsprincip". Privatisering av allmänt tillgänglig mark är en tillsynsfråga för i huvudsak MBN.

Socialdemokraterna

Det är viktigt med bevarande av områden för det rörliga friluftslivet och att användning av stränderna om möjligt görs med gemensamhetsanläggningar. Kommunens har god tillgång på stränder och möjligheten till LIS-områden är god. Planförslaget verkar grundligt och väl underbyggt och inga synpunkter på innehållet finns. Öppnar för att justeringar efter synpunkter i samrådet kan bli nödvändiga.

Moderaterna

Förslaget känns gediget och genomtänkt. Inget att tillägga eller erinra.

Galvens Bygdegårdsförening

Byn Galven har många fritidssysselsättningar och en attraktiv boendemiljö. En resursperson som stöttar glesbygden efterfrågas. De redovisade höga naturvärdena på sjöns södra sida ifrågasätts.

Kommentar

Galven by är attraktiv för boende och rekreation. Planen föreslår därför en god tillgång på LIS-områden runt sjön. För de dokumenterat naturvärdefulla stränderna på sjöns södra sida sker inget ändrat ställningstagande.

Finnskogsmuseet, yttrande om Landskapsanalys med PM

Tar upp frågan om förekomsten av skogsfinnar. Vidare tas frågan om ledssystem för det rörliga friluftslivet upp, främst i området kring Skålsjögården men även cykelled öster om Svabensverk. Tar även upp frågan om vindkraftplaneringen.

Kommentar

Justeringar om skogsfinnarna har gjorts i Landskapsanalysen. Synpunkterna om vindkraft och spårssystem behandlas i pågående vindkraftplanering.

Långbofjärdens Byalag

Tar upp många frågor som inte är planrelaterade, men överlag handlar det om att åstadkomma en allmän trivsel och möjlighet till landsbygdsutveckling kring Lång-Rösten. En resursperson som stöttar glesbygden efterfrågas.

Kommentar

Utvecklingspotential finns kring sjön och därför redovisas ett flertal avsnitt som LIS-områden.

Naturskyddsföreningen/Bo Henriks-son

Bebygg inga öar. Detaljinventeringar av växt- och djurliv vid exploateringar. **Kommentar** Inga öar ingår som LIS-områden. MBN bedömer utredningsbehov och påverkan på växt- och djurliv vid provning av strand-skyddsdispenser.

Holmen Skog

Önskar att deras markinnehav runt sjön Räken tas med som LIS-område.

Kommentar

LIS-områden redovisas utifrån lämplighet, utan hänsyn till markägande. Som information kan meddelas att huvuddelen av det föreslagna LIS-området ligger på Holmen Skogs markinnehav.

Göran Norin

Anser att det finns höga naturvärden på Näsudden vid Galvsjön.

Kommentar

Näsudden är redovisad med höga naturvärden och ingår inte som LIS-område.

8. Utlåtande efter utställning

Planförslaget har under tiden 1 juli t.o.m. 30 sept 2010 varit utställt enligt reglerna i PBL. Under samrådstiden har följande synpunkter inkommit.

8.1 Länsstyrelsen (LST) Gävleborg

Granskningsyttrande 2010-09-30

LST redovisar sina 5 st statliga ansvarsområden.

1. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap MB.
2. Miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap MB.
3. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen enligt 7 kap 18 e § första stycket MB.
4. Mellankommunala intressen.
5. Hälsa och säkerhet eller risk för olyckor, översvämning eller erosion.

Punkterna 2, 4 och 5 har inga särskilda kommentarer i yttrandet.

Riksintresseområden

Riksintressena bör redovisas var för sig med koppling till lagparagraf. Bedömning av hur riksintressena påverkas av åtgärden saknas.

Kommentar

Dokumentet har utvecklats när det gäller förtydligande av berörda riksintressen. Konsekvenserna av påverkan bedöms för samtliga berörda riksintressen inte medföra någon sådan påtaglig skada på natur- och kulturmiljön att de strider mot MB 6 kap 3 §.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

LST anser att planen är förenlig med 7 kap 18 e § första stycket. I övrigt framförs omfattande synpunkter på planhandlingen.

Kommentar

Kommunen konstaterar med tillfredsställelse att utställningshandlingen är förenlig med den nya lagen. Samtidigt framförs många synpunkter som enligt LST skulle "beaktas under den fortsatta planeringen". Ett förtydligande har därefter muntligen gjorts av handläggande tjänsteman, att med den fortsatta planeringen avses prövning av dispenser och ev. kommande detaljplaner.

Generellt har LIS-planen bearbetats med syfte att ytterligare förtydliga dokumentet i enlighet med synpunkter från LST:s granskningsyttrande. Några av synpunkterna kommenteras nedan:

- 1.1 LST anser att under rubriken "Syfte hur landsbygdsutveckling gynnas i Ovanåkers kommun" ska ordet bostäder bytas ut till komplettering av bostäder till befintliga bostadsområden.

Kommentar

När syftet beskrivs används ordet bostäder som ett övergripande uttryck. Att det finns särskilda regler för bostäder redogörs ingående under punkten 3.14 Bostäder

- 2.6 Den politiska förankringen av dokumentet "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun" använder ordet antas. Ordalydelsen saknar juridisk grund och bör utgå.

Kommentar

Uttrycket anta används även som ett PBL-uttryck för juridiska beslut och har ändrats till "Inventeringen ges i planprocessen en politisk förankring, som ett grundläggande beslutsunderlag vid prövning av lov och dispenser enligt MB och PBL."

- 6. Redovisning av sjöarna: LST anser att sjöarna Galvsjön och Lill-Rösten ska utgå p.g.a. sina höga naturvärden.

Kommentar

Sjösystemet Lång-Rösten – Lill-Rösten – Galvsjön ingår i samma riksintresse natur. Områdesbeskrivningen för de tre sjöarna anges att varje ny lokalisering särskilt ska prövas mot riksintresset. Särskilt viktigt är det att vattenkvaliteten bibehålls och att exploateringsgraden inte blir för hög. När det gäller vattenkvaliteten ska den ägnas särskild omtanke vid tillståndsprövningar. När det gäller exploateringsgrad är det en fråga som kontinuerligt kan hållas under uppsikt i den aktualitetsprövning av översiktsplanen som ska ske varje mandatperiod. Riksintresset bedöms inte riskera någon påtaglig skada och det finns inga sakskäl att låta sjöarna utgå.

- Synpunkten framförs att "det kan vara fördelaktigt att, i första hand exploatera tätortsnära områden".

Kommentar

Synpunkten är svår att förstå. Lite längre ner i yttrandet står att vi ska motivera "hur tätortens behov av lättillgängliga stränder kan tillgodoses". Den senare skrivningen kommer förmodligen från att det i lagen finns begränsningar att redovisa LIS-områden i och i närheten av tätorter. LIS-planen redovisar medvetet inga LIS-områden för bostäder i eller i anslutning till tätorterna Alfta och Edsbyn. Det har, med hänsyn till allmänintresset, bedömts viktigt att värna våra tätortsnära vattenområden. De enda LIS-område som ligger tätortsnära är möjlighet till utveckling av friluftsområdet Nabban vid Kyrktjärn i Alfta.

8.2 Läns museet

Läns museet har inga ytterligare synpunkter utan hänvisar till sitt samrådsyttrande daterat 2010-01-29.

Kommentar

Samrådsyttrandet med kommentarer finns under Samrådsredogörelsen punkt 7.4

8.3 Miljö- och byggnämnden MBN 2010-09-15

- MBN för ett resonemang om konsekvenserna av att det finns en ojämnhet i kunskapsunderlaget för de tolv och de sju sjöarna och att det innebär skillnader i redovisningssystemet.

Kommentar

De tolv sjöarna har ett mycket gediget kunskapsunderlag, men även de sju har ett kunskapsunderlag på översiktsplanenivå.

Kommunens målsättning är att tillskapa nya inventeringsprojekt där de sju sjöarna kan ingå men även flera som kan var aktuella som LIS-områden i framtiden. Att det innebär olika redovisningssystem bedöms kunna hanteras utan olägenheter.

- Inventeringsdokumentet "Inventering av värdefulla naturtyper---" tas upp. MBN anser att det nu kommer att finnas två dokument och att det är juridiskt tveksamt att ha dokument som speciellt gällande som provningsunderlag.

Kommentar

Det finns inga skäl att använda något annat dokument som beslutunderlag än de som ges en politisk förankring i samband med antagandet av LIS-planen. Politiskt beslutat underlag i provningsprocessen är varken ett ovanligt eller olämpligt tillvägagångssätt.

- Exploateringspåverkan på det riksintressanta sjösystemet Lång-Rösten – Lill-Rösten – Galvsjön bör prövas i ett större sammanhang.

Kommentar

Risken att en förväntad måttlig exploateringsgrad inom LIS-områdena ska innebära någon påtaglig skada på riksintressena, bedöms som mycket små. MBN har att bevaka, att i första hand vattenkvalitén bibehålls men även påverkan i stort. Exploateringsgradens påverkan på riksintresset hålls under uppsikt vid aktualitetsprövning av översiktsplan som sker som längst med fyraårsintervaller. LST har då möjlighet att följa utvecklingen och i sina yttranden avge synpunkter i frågan.

8.4 Lantbrukarnas riksförbund, LRF:s kommungrupp

Förslaget i stort sett bra men inte lokaliseringar för nära jordbruk. Vidare att samla bebyggelsen med hänsyn till infrastruktur och framtida markbehov.

Kommentar

Framtida lokaliseringars påverkan på jordbruksdrift bevakas av MBN i provningsprocessen för tillstånd. För bostäder finns krav i lagen om närhet till befintligt bostadshus, brist på framtida markbehov bedöms inte riskeras.

8.5 Samlat utlåtande

Det tematiska tillägget till översiktsplan "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen", bedöms uppfylla kommunstyrelsens givna uppdrag. Vidare bedöms tillägget förenligt med 1-2 och 4 kap PBL samt 2-5 och 7 kap MB. Den bearbetning av LIS-dokumentet som gjorts efter utställningen bedöms inte vara så väsentlig att någon ny utställning behövs. Planen förordas att antas av kommunfullmäktige.

Planförfattare

Arne Stenberg

Arne Stenberg
Fysisk planerare

Länstyrelsen
Gävleborg

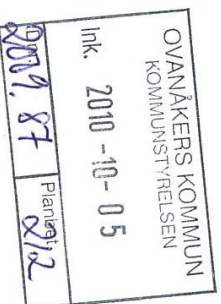
Samhällsutvecklingsenheten

Fysisk planering

Maritha Hillblom

Tei: 026-17 12 86

maritha.hillblom@lansstyrelsen.se

GRANSKNINGSYTTRANDE 1 (7)
2010-09-30 Dnr 401-4210-10

ST130
ST1605

Ovanåkers kommun
Tekniska avdelningen
828 80 EDSSBYN

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) i Ovanåkers kommun, Gävleborgs län

Redogörelse för ärendet

Tematiska tillägget till översiktsplanen har överlämnats till länstyrelsen i samband med att den ställts ut för granskning under tiden 1 juli – 30 september 2010. Handlingar som översänts består av utställningshandling,

landskapsanalys för Ovanåkers kommun, inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun 2006-2007, tillagt med LIS-områden 2010 samt karta över de sjöar som är utpekade med LIS-områden.

Länstyrelsen yttrade sig över samrådsförslaget den 29 januari 2010.

Enligt 4 kapitlet 9 § Plan- och bygglagen ska Länstyrelsen under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget.

Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på förslaget.

Av yttrandet skall framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Lag (2009:530).

Dessa fem punkter är statens särskilda ansvarsområden. Detta granskningsyttrande ska ingå som en del i det tematiska tillägget till översiktsplanen. Det som ska beaktas i fortsatt planering framgår av kommentarerna nedan.

Postadress Länstyrelsen, 801 70 Gävle
Besöksadress Borgmästarplan

Telefon 026-17 10 00
Fax 026-17 13 05

Webbadress lansstyrelsen.se/gavleborg
E-post gavleborg@lansstyrelsen.se

Allmänt

Sammanfattningsvis kan sägas att flera förbättringar gjorts sedan samrådsskedet. Samtidigt anser länsstyrelsen att en del brister kvarstår.

Synpunkter utifrån Länsstyrelsen särskilda bevakningsområdet /statliga intressen

Riksintresseområden

De berörda riksintresseområdena bör redovisas var för sig och även kopplingen till lagparagrafen (MB 3:6). Bedömning av hur riksintressena påverkas av åtgärden saknas.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Länsstyrelsen anser att planen är förenlig med 7 kap 18 e § första stycket miljöbalken.

Synpunkterna redovisas utifrån planhandlingens struktur.

1. Differentierat strandskydd i Ovanåkers kommun

1.1 Syfte och hur landsbygdsutveckling gynnas i Ovanåkers kommun

I planhandlingen står att "sammantaget betyder det att, alla tillkommande lokaliseringar i form av verksamheter och **bostäder** är ett bidrag till landsbygdsutveckling i Ovanåkers kommun". Landsbygdsutveckling avser i första hand inte bostäder. Nya bostäder bör, i första hand, lokaliseras till befintliga bostadsområden. Ordet bostäder bör bytas ut mot **komplettering av bostäder till befintliga bostadsområden**.

1.3.2. Valda vattenområden

De sjöar som omfattar LIS-områden bör namnges under denna rubrik. På flera ställen i planhandlingen redogörs för vilka sjöar som utretts för LIS-områden. En del har fallit bort från den första inventeringen och sjöar har tillkommit. En tydligare redovisning önskas.

2. Planeringsunderlag

2.6 "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det riktiga friluftslivet i Ovanåkers kommun" 2006-2007.

Skrivningen "inventeringen antas i planprocessen som ett grundläggande beslutunderlag vid prövning av lov och dispensar enligt miljöbalken och plan- och bygglagen" bör utgå. Inventeringen är ett planeringsunderlag och ordalydelsen saknar juridisk grund.

3. Utgångspunkter och generella ställningstaganden

3.6 Klimat- och sårbarhetsutredningen samt plan- och bygglagen PBL

En ny översiktlig regional klimat- och sårbarhetsanalys – naturolyckor för Gävleborgs län har tagits fram av SGI och SMHI på uppdrag från Länsstyrelsen denna bör användas som underlag i planarbetet.

3.10 Fiske

Vilka bedömningsunderlag stöder sig uppfattningen om de olika fiskevattnen på?

4. Riktlinje för prövning av dispensar mm

4.1.1 Bostäder

Av handboken framgår att LIS-område är i huvudsak inte avsett för bostadsbyggelse utan för verksamheter som ger en långsiktigt positiv utveckling för landsbygden. Länsstyrelsen vill att detta tydligare ska framgå under detta avsnitt.

4.1.2 Verksamheter

Det bör anges vilka verksamheter som passar vid vilken sjö. Redovisa verksamheter för respektive sjö.

5. Konsekvensanalys

5.1 Gällande översiktsplan

I översiktsplanen anges de regler som gäller för byggande vid vatten och bedömning görs att stor restriktivitet ska råda. Länsstyrelsen anser att detta är bra.

5.3 Berörda riksintressen

De berörda riksintresseområdena bör redovisas var för sig och även kopplingen till lagparagrafen (MB 3:6). Länsstyrelsen anser att kommunen ska komplettera med en bedömning av hur riksintressena påverkas av åtgärderna.

6. Vattenområden som genomgått en fördjupad utredning i tidigare projekt

6.1 Följande vattenområden har ingått i projekt "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Övanåkers kommun.

Redovisa här vilka sjöar som är LIS-områden och vilka sjöar som har fallit bort. Det blir en tydligare redovisning.

6.3 Områdesredovisning Se 2.6

6.4 Generella undantag från LIS-område

Här redovisas höga (=gröna linjer) och mycket höga (=blå linjer) naturvärden. Kommunen har undantagit dessa som LIS-områden.

De orange områdena (vissa naturvärden) har redovisats i teckenförklaringen. I redovisningen som är gjord för varje sjö har de orange områdena markerats, men någon redovisning av vilken verksamhet som kan komma ifråga för dessa sträckor har inte redovisats. Kommunen bör tydliggöra innebörden av de orange områdena.

Redovisning av sjöarna:

Kommunen har inventerat 14 sjöar i ett tidigare naturvårdsprojekt och ytterligare 9 sjöar inför arbetet med LIS-områden. Under utredningen föll 4 sjöar bort p.g.a. höga natur- och friluftslivsintressen. Sjöarna Lill-Rösten och Galvsjön, som ingår i LIS-materialet, bör, enligt länsstyrelsens uppfattning, även de utgå på grund av sina höga naturvärden. Båda sjöarna är av riksintresse för den vetenskapliga naturvården.

Det föreligger fortfarande en skillnad i beskrivningen av de ingående sjöarna. De 14 vattenområden som inventerats tidigare är kartlagda med en noggrannhetsgrad som är acceptabel i översiktsplanesammanhang. De 7 vattenområden som tillkommit är generellt och allmänt beskrivna. Ett mera homogent och likvärdigt material skulle underlätta bedömningen och göra att planen fungerar bättre som underlagsmaterial.

Det är svårt att utifrån nuvarande redovisning bedöma hur stora konsekvenserna av planförslaget blir då planerade verksamheter är allmänt och ofullständigt beskrivna.

Utifrån inventeringen och allmän kännedom om områdena borde en närmare beskrivning vara möjlig t.ex. vilka områden som lämpar sig för etablering av gruppbebyggelse, utveckling av byar (närhet till allmänna kommunikationer,

samhällsservice) eller i vilka områden förtätning av befintlig bebyggelse är lämplig. En liknande bedömning borde göras för verksamheter. Vilka områden lämpar sig för vilken verksamhet? Vilka kriterier för landsbygdsutveckling är uppfyllda för varje område?

Det bör anges vilket syftet är med varje utpekad LIS-område, det vill säga vad kommunen föreslår att det används till för ändamål.

Vidare bör det beskrivas hur föreslagna åtgärder i utpekade områden ska kunna stärka serviceutbudet eller ge långsiktiga sysselsättnings effekter och därigenom bidra till utvecklingen i kommunen. Strandområdena bör ingå i ett större geografiskt sammanhang och det ska finnas en tydlig målsättning med landsbygdsutvecklingen

Områdena borde även redovisas på karta på ett sådant sätt att det framgår vilken verksamhet som bedömts vara lämplig för respektive område.

Genom det tematiska tillägget har kommunen starkare möjlighet att styra landsbygdsutvecklingen och exploateringen av strandnära områden till vissa platser inom kommunens gränser. Det kan vara fördelaktigt att, i första hand, exploatera tätortsnära områden. Det innebär flera fördelar, dels mera ekonomiskt vid frandragning av VA-nät, besparingar vad gäller skolskjutisar m.m., dels ett bibehållande av stora, orörda naturområden.

Påverkan på naturmiljön beror till stor del på lokalisering och detaljutformning vilket sker i ett senare skede.

När kommunen beskriver och prioriterar mellan anspråk bör det av motiveringen framgå:

- Vilken betydelse olika områden har för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften. Områden som är särskilt viktiga att värna med beaktande av strandskyddets syften bör pekas ut.
- Var kommunen bäst kan tillgodose friluftslivets behov av tillgängliga stränder samt hur tätorternas behov av lättillgängliga stränder kan tillgodoses.
- Hur kommunen bedömer att kravet på fri passage kan tillgodoses.
- Vilka konflikter som finns mellan strandskyddsintresset och olika exploateringsintressen.
- Hur den kvalitet som vattenkontakten innebär kan bevaras och utvecklas.
- I konsekvensanalysen bör framgå vad förslaget innebär för kommunalekonomiska konsekvenser såväl som konsekvenserna för natur-, friluft och kulturvården.

GRANSKNINGSYTTRANDE

6 (6)

2010-09-30

Dnr 401-4210-10

I ärendet har avdelningschef Erik Lemnålm beslutat och Maritha Hillblom varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även Hasse Sandblom, naturvårdsenheten och enhetschef Eva Brännlund deltagit.

Erik Lemnålm

Maritha Hillblom

Kopia till:

Länsstyrelsen,
kulturmiljö
lantbruk o fiske
miljöskydd
miljöanalys
naturvård
plan + kopia

Postadress Länsstyrelsen, 801 70 Gävle

Besöksadress Borgmästarplan

Telefon 026-17 10 00

Fax 026-17 13 05

Webbadress lansstyrelsen.se/gavleborg

E-post gavleborg@lansstyrelsen.se

Edsbyn & Alfva
Ovanåkers kommun

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

2010-12-20

48 (118)

Kommunfullmäktige

Kf § 84

Dnr 2009.87 212

Antagande av tematisk översiktsplan "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen"

Beslut

1. Kommunfullmäktige antar, i enlighet med reglerna i plan- och bygglagen 4 kap. planförslaget "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen" som ett tematiskt tillägg till kommunens gällande översiktsplan.
2. Kommunfullmäktige beslutar att naturinventeringen "Inventering av värdefulla naturtyper och områden för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun 2006-2007 med tillägg 2010, ska ingå som beslutsunderlag vid bygglov och dispensprövning inom strandskyddsområde.

Jäv

Lennart Englund (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av detta ärende.

Förslag till beslut

Jan-Åke Lindgren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Hans Jonsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Bakgrund

Från den 1 februari 2010 gäller en förändring i miljöbalken, som ger möjlighet till ett flexiblere strandskydd. Möjligheten förutsätter att kommunerna genomför en planprocess i enlighet med plan- och bygglagen.

I en översiktsplan ska lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen redovisas. Kommunstyrelsen beslutade våren 2009 i en programhandling att Ovanåkers kommun skulle utnyttja möjligheten. Som en av de första kommunerna i landet är vi nu framme vid ett antagande av "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen", som ett tematiska tillägget till gällande översiktsplan.

Förvaltningens ståndpunkt

Planen innehåller en redovisning av lämpliga områden för landsbygds-

forts

SKICKAS TILL

För handläggning: Arne Stenberg, Marit Andersson,
För kännedom: Miljö- och byggnämnden.

Edsbyn & Alfva
Ovanåkers kommun

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

2010-12-20

49 (118)

Kommunfullmäktige

Kf § 84, forts

utveckling, LIS, omkring nitton av kommunens sjöar. Den kommer att förstärka den bebyggelsestruktur som finns, samtidigt som den ger ett långsiktigt, hållbart skydd av strand- och vattenområdena, där natur- och friluftsvärden inte äventyras.

Planeringens syfte är att öka kommunens attraktionskraft och utveckla landsbygden. Att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen med vattennära lägen är att aktivt dra nytta av de konkurrensfördelar det innebär för verksamheter och boende.

Arbetsutifrånen skapas och bidrar till en levande landsbygd, det stärker den lokala servicen och *vi blir fler*. Planförslaget förordas att antas av kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Planhandling, 2010-11-02.

Inventering av värdefulla naturtyper för det rörliga friluftslivet i Ovanåkers kommun 2006-2007, tillagt med LIS-området 2010 område.

Kommunstyrelsens arbetsutskott § 109/10.

Kommunstyrelsen § 153/10.

S. Rydberg